

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan svecer izvsemih nedelje in pravnika ter velja po peti prejemar na avstro-ugrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 25 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K; Kjer hodi sam ponj, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne osira. — Za omanila se plačuje od petarostopne peti-vrste po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Krasnovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Glose k letnim poročilom srednjih šol na Slovenskem.

1. Gimnazije na Kranjskem.

Letno poročilo prve državne gimnazije v Ljubljani je nemško, le nekje na koncu se skriva slovensko naznanilo o začetku šolskega leta 1908./9.

Učnih moči je bilo v drugem tečaju po ločenju nemških nižjih razredov razen ravnatelja 16 stalnih, 7 suplentov in 1 poskusni kandidat. Za prirodo pisarja ni nobenega stalnega profesorja, dasiravno bi morala biti dva. Eno mesto je bilo razpisano že pred enim letom in je delžni šolski svet že lani postavil predlog glede imenovanja, a vendar se niti imenovanje ni izvršilo, niti se prosilec priloge niso vrnile, da bi mogli drugam prosti. Tako se pri nas zavlačujejo imenovanja v škodo profesorskemu naraščanju in v škodo učeči se mladini. V Kočevje pa sta bila namesto dveh premeščenih profesorjev kar brez razpisa imenovana dva nemška kandidata, od katerih eden še niti ni bil suplent!

Med učnimi močmi prve gimnazije sta še vedno dva Nemca, dočim na nemško filijalko niti slovenskega suplenta niso prevzeli, ampak so poklicali enega z Dunaja, Slovenca pa postavili na suho. Sicer pa je sploh premalo učnih mest sistemizovanih, kakor kaže veliko število suplentov. Gimnazija ima vkljub odhodu Nemcev še vedno 535 dijakov v 14 razredih. Gimnazija v Trstu na primer je imela letos samo 462 učencev tudi v 14 razredih, a poleg ravnatelja 19 stalnih profesorjev, gimnazija v Mariboru 453 učencev v 12 razredih, a tudi 19 stalnih profesorjev. Zakaj se ravno v Ljubljani tako varčuje s profesorskimi službami? Prej omenjena tržaška državna gimnazija ima 4 šolske sluga, prva državna v Ljubljani pa samo dva!

Nemška filijalka prve državne gimnazije v Ljubljani je štela v 4 razredih s 3 deklicami skupaj 92 učencev. Od teh je 71 deček nemške narodnosti, 11 slovenske (kaj delajo ti tukaj?!), 2 laške in 5 češke. Se zanimivejša slika se nam pokaže, če pregledamo razdelitev učencev po rajstnem kraju: 34 učencev je rojenih v Ljubljani, 19 na Kranjskem izven Ljubljane. Ker so skoro gotovo vsi tu vpisani Slovenci tudi na Kranjskem rojeni, zato ostaja 42

(dvainštirideset) nemških dijakov, ki so rojeni na Kranjskem! (Treba bo enkrat vse dijake slovenske narodnosti, oziroma njih starše po imenih navesti).

Iz ostalega poročila nemške filijalke je tudi zanimivo dejstvo, da petje poučuje pevovodja nemškega telovadnega društva (Der Sangwart des Deutschen Turnvereines), slovensko enako kot prost predmet pa sedanjí vodja filijalke profesor Pucsko. Radi bi vedeli, kakšne pesmi goji omenjeni pevovodja; še bolj pa nas mora zanimati, kakšno slovensčino uči gospod vodja, o katerem se nam je z vsoto gotovostjo zatrdilo, da gospodje, ki so leta in leta z njim službovali, niso slišali niti ene slovenske besede iz njegovih ust in da je mož z železno doslednostjo na slučajna slovenska vprašanja, da jalo vedno edinole nemške odgovore. In takšen gospod, ki leta in leta v olikani družbi ni odprl ust za slovensko besedo, naj koga s pridom uči naš jezik? Tozadevno bi si dovolili opozoriti gospoda deželnega šolskega nadzornika na njegovo uradno dolžnost, da prisostvuje temu pouku in da ga sodi tako natanko in strogo, kakor sodijo nemški vsučiliški profesorji znanje nemščine naših kandidatov. Ako naj ima pouk slovensčine na tem zavodu sploh kakšen praktičen pomen, potem je nujno potrebno, da se poveri učni moči, ki je v vsakem oziru za to usposobljena!

Letno poročilo druge državne gimnazije v Ljubljani je izmed vseh državnih srednjih šol edino slovensko. Zakaj so v tem poročilu odloki učnih oblasti nemški? Nadalje komu naj služi nemško naznanilo o začetku šolskega leta, ko vendar med 421 dijaki ni niti enega nemške narodnosti? — Čeravno se je ta gimnazija vedno smatrala za slovensko, vendar je na njej nemški profesor dr. Jauker, ki niti slovenski ne zna. Kako se naj slovenski starši slovenskih dijakov posvetujejo s tem profesorjem o napredku učencev? Profesor dr. Jauker je, kakor smo izvedeli, usposobljen le za zgodovino z nemškim učnim jezikom. Ker se pa zgodovina samo v višjih razredih poučuje nemški, in to ne zadostuje za učno obveznost, zato poučuje profesor dr. Jauker še nemščino, in sicer v višjih razredih, ne da bi bil usposobljen za ta predmet. Ta profesor je torej neraben na tej gimnaziji in je bil protipostavno brez razpisa na njej nameščen!

Sploh pa nas preseneti na drugi gimnaziji veliko število suplentov

(9), ki so skupaj z 2 poskusnimi kandidatom imeli v učiteljskem zboru večino proti samo 10 stalnim profesorjem!

Druga gimnazija je dobila lani novo poslopje. Sicer se sliši, da se je tudi tukaj štedilo, kolikor se je moglo, in da se je prihranilo veliko tiščakov, tako da so vsled tega prostori za nekatere zbirke pomanjkljivo urejeni, vendar je poslopje vsaj za sedaj dovolj veliko. Ima namreč 13 učilnic, ravno za 13 razredov, kakor jih je bilo letos. A Bog varuj, da bi zavod napredoval, da bi se število dijakov in razredov pomnožilo — ne bilo bi več učilnic za nje! In vendar se tako poslopje zida kvečjemu enkrat za sto let. Poslopje za prvo gimnazijo v Ljubljani že prvo leto ni zadostovalo, poslopje za drugo gimnazijo za sedaj ravno še zadostuje; kdaj pa se bo zidalo pri nas šolsko poslopje, ki bo zadostovalo vsaj za 50 let naprej?

Tudi letno poročilo državne gimnazije v Kranju je nemško. Vprašati moramo ravnateljstvo te gimnazije, zakaj pri razdelbi stavi Nemce na prvo mesto, dasi jih je samo 6, Slovence pa, katerih je 295, na drugo mesto? V tem ne moremo najti prav nobenega načela; Nemci ne pridejo na prvo mesto niti po številu, niti po abecedi. V zadnjem slučaju bi prišla češka (böhmsk) narodnost pred nemško, po številu pa brez dvoma Slovenci. Ako pa ima to razvrščenje svoj vzrok v slovenski »ponižnosti«, potem pa izražamo odločno željo, da bodi takšnih instinktivnih pojavov suženjskega mišljenja naše gospode vendar enkrat že konec!

Da je poročilo državne gimnazije v Novem mestu (Rudolfovci) nemško, tega po dosedanjih skušnjah ni treba posebej poudarjati. Med profesorji se nahaja zgodovinar, ki — po opetovanem zatrdjevanju nižje-gimnazijcev — baje mlati grozno slovensčino. Ali bi se ne dalo možu pomagati do kakšne boljše službe kje na Tirolskem, kjer mu ne bi bilo treba predaovati slovensko?

O upeljavi slovenskega učnega jezika za grščino v tretjem razredu in za nekatere predmete v petem razredu, o vsem tem ravnateljstvo novomeške gimnazije nič ne ve. Dotične knjige se za prihodnje šolsko leto predpisujejo še vse nemške.

Ravnateljstvo prve gimnazije v Ljubljani tudi pravi, da se bodo rabile iste knjige kot lani, torej nemške. To vendar ni mogoče! Po pogajanjih slovenskih poslancev z ministrstvom in po sklepu deželnega šol-

skega sveta kranjskega se mora polagoma upeljati slovenski učni jezik, kakor je bilo brati po vseh slovenskih časopisih. Mari to ne velja za prvo gimnazijo v Ljubljani in za gimnazijo v Novem mestu? Ako pa velja, zakaj slavni ravnateljstvi ne omenite tega niti z besedico v svojih poročilih?

Letno poročilo kranjske gimnazije navaja za grščino v tretjem razredu že dr. Tomiško v knjigi ter za verouk v petem razredu dr. Svetinovo knjigo z opazko pod črto: »Za slučaj, da se upelje slovenski učni jezik.«

Druga gimnazija v Ljubljani pa v poročilo sploh ne navaja učnih knjig, »ker ministrstvo tozadevnih predlogov še ni rešilo.«

Katero je torej zdaj pravo? Ali ne veljajo za gimnazije v Ljubljani, v Kranju in v Novem mestu iste določbe, ali spadajo vse te gimnazije pod različne deželne šolske svete ali celo pod različna ministrstva, da stopa vsaka po svoje?

Gimnazija v Kočevju se je letos s petim razredom razširila v višjo gimnazijo in je imela koncem šolskega leta v petem razredu 11 (enajst!) dijakov, v vseh 5 razredih pa 110, med temi 15 Slovencev in 2 Hrvata. Rojenih je 98 na Kranjskem; ker so med temi gotovo vsi slovenski dijaki (15), zato ostaja 83 nemških dijakov, ki so na Kranjskem rojeni in za katere država vzdržuje celo gimnazijo v Kočevju! Kakor že cela kočevska gimnazija pomenja nepotrebno izdajanje državnega denarja, tako še posebej pripravljalni razred, ki je štel letos 7 (sedem) učencev!

2. Gimnazije na Štajerskem.

Na višji gimnaziji (nemški), v Celju je bilo med 341 dijaki 93 slovenskih, to je 27¹/₂%; profesorja pa sta le dva Slovenca, in sicer za verouk in slovensčino, za katere predmete ne morejo dobiti Nemca. Po rojstvu je 228 iz Štajerske, 113 pa iz drugih dežel. Če od teh 228 štajerskih dijakov odštejemo 93 Slovencev, dobimo še 135 nemških dijakov iz Štajerske, za katere se vzdržuje cela nemška gimnazija v Celju. Pripravljalni razred, ki podaljša dijakom s kmetov doba študij za eno leto in s tem poveča stroške, je štel letos 8 (osem) učencev!

Na samostojnih slovensko - nemških razredih v Celju je bilo v 4 nižjih razredih 164 dijakov, vsi Slovenci. Profesorji so večinoma »prideljenci« iz drugih zavodov. Vsa uredba teh razredov je v sramoto moderni

državni upravi in ima, tako se nam dozdeva, namen uničiti ta za spodnještajerske Slovence kulturno nujno potreben zavod. Pri nestalnosti, kateri je podvrženo učiteljstvo in dijaštvo teh razredov, se ni čuditi, da je padlo število dijakov, ki je pred 2—3 leti presegalo 200.

A ne samo v Celju, tudi na gimnaziji v Mariboru pada število slovenskih dijakov. Leta 1900. je bilo še 341 slovenskih in 134 nemških dijakov ter so Slovenci tvorili skoro 72% vsega dijaštva te gimnazije. Letos je bilo Nemcev 163, Slovencev pa 290 ali samo 64%. Najprej se je skušalo znižati število slovenskih dijakov na mariborski gimnaziji s tem, da so jih stiskali v prenapolnjene razrede.

Tako je bilo sprejetih učencev:

leta	I. b	II. b	III. b	V. VI.	VII.
1899/1900	80	53	56	55	—
1900/1	72	52	—	57	—
1901/2	72	56	—	58	—
1902/3	73	60	51	50	53
1903/4	64	52	—	—	—
1904/5	—	53	—	53	51
1905/6	—	56	50	—	54
1906/7	—	55	—	54	52
1907/8	—	57	54	—	—

Predpisi določujejo 50 kot najvišje število učencev v enem razredu; če jih je več, se mora ustanoviti spodnji razred. To se v nobenem zgoraj omenjenih razredov ni zgodilo, čeravno je število dijakov v slovenskih razredih znašalo večkrat čez 70, enkrat celo 80! Seveda so morali dijaki v prenapolnjenih razredih slabo uspevati. Toda vse to je delovalo še prepočasno. Zato se sliši v zadnjih letih o nezasišanih strogosti napram slovenskim dijakom pri sprejemnih izpitih, tako da se jih velik del odkloni, da ravnateljstvo in šolska uprava ne pride v neprijeten položaj, da bi morala otvoriti paralelo, če bo šlo tako naprej, potem mariborska in celjska gimnazija niti za mariborsko bogoslovje ne boste dali dovolj slovenskih abiturientov, kaj šele za vse druge poklice!

Med stalnimi profesorji je bilo 9 Slovencev in 9 Nemcev. Ravnatelj je popolnoma pod nemškim komandom; saj se je celo pisalo svoj čas, da je prepovedal slovenskim profesorjem slovensko govorico!

Na Spodnjem Štajerskem imajo Nemei še tretjo gimnazijo, namreč deželno v Ptuj. Ta je imela javnih učencev 191, med temi 31 Slovencev. Iz Ptuja jih je 43, iz ostale Štajerske 120; kar je Nemcev, so pač večinoma iz Srednje in Zgornje Štajer-

LISTEK.

Za Cekinovim gradom.

Za Cekinovim gradom, na poti med romantičnim žabnjakom in ograjo iz desak, tam sva ob lepem vremenu vsako drugo jutro obhajala svoje sestanke s srmežljivo parfimirano ljubico Ahacijo.

Lastnik tega grada za Koslerjev vrtom v Šiški je bil v predprejšnjem stoletju madžarabem Zögeny in »Cegenov grad« je narod prekrstil v Cekinov grad. Dandanes je to ime že malokomu znano.

Moja dulceineja Ahacija je bila kaj velebuja. (Taktar sem imel še turški okus.) Pred dvema letoma je bila še neznatna goska, ki je tehtala z medaljonom vred komaj šestdeset kil. Imela je pa mirno vest in zdrav želodec; v kratkem se je zredila tako, da sem jo cenil na osemdeset kil dobre vage. Primerjati bi jo mogel edine rejenim nemškim velekuram ali valkiram; slovanska mitologija ne pozna tako životnih dam.

Rad sem imel Ahacijo, pa ne samo zato, ker je bila tako lepo debela, ampak tudi zato, ker je bila tako poetična.

Ko sva se sešla prvičkrat za Ce-

kinovim gradom, sem prinesel Ahaciji velikansko srce. Na sredi tega odpustka sem prilepil izvirni vzdih:

Kako si lepa, Ahacija!

Oh, rajsko je tvoja gracia,

vonjava si kakor akacija,

zavida te vsaka kanacija!

Te stihle na čast poetični ljubici sem koval in pilil cel teden, zato so bili tako lepi. Ahacija je bila tako ginjena, da ni rekla ne bev ne mev. Pa saj tudi ni mogla. Imela je polna usta: Hrustala je moje srce. »Oj, Vojteh, kako pojedino!« me je pohvalila naposled.

»Ahacija! Zakaj si pojedla moje srce?«

»Oh, Vojteh, vsa mrtva sem na take stvari,« je šepetala tajinstveno. »Ves dan bi sedela v slaščičarnici. Oh, v konditorijah je vse tako fino, tako pojedino!«

Na drugi rendez - vous sem prinesel velik zavoj sladkosti. Le enkrat sva prišla ob ograji gorindol in že je bila brhka Ahacija gotova. Pojedla je vse sama z vzornim apetitom treh lačnih kadetov. Naposled je obizlala še ostanke sladke smetane s papirja in se mi nasmehljala vsa srečna: »Oh preljubi Vojteh, kako je danes tukaj pojedino!«

Dodobra okrepečana me je strastno pritislila na svojo belo modropikasto bluzo in me poljubila parkrat zaporedoma. Njeni poljubi so dehte-

li po vseh boljših dišavah tujih dežel, zlasti po vaniliji. Bil sem jako zadovoljen.

Tako sva se shajala vsak teden trikrat in uživala pocižjo sladke ljubezni na idiličnem kraju. Krasnega jutra pa sem šel za Cekinov grad, dasi nisem imel sestanka z Ahacijo. Stopal sem po zgornji poti skozi gozd. Nad žabnjakom sem krenil mimo zapuščene hišice doli.

Prijazni žabnjak se je svetil v najlepših nijansah rjave boje. Živahno žuboreč studenec ga je napajal z vodo. Na dnu je v miru počivalo vse polno zavrnjenih piskrov, skled, prekelj, vej in opek. Zelene definitivne žabe in provizorične žabice so uživale lepo vreme ob bregu in skakale z neprekopno eleganco brez zagonskih desak v vodo. Nespodobno razkoračene so se guncale nesramno nedolžne živalce na površini, kakor bi premišljale uganko življenja. Dolga belouška se je vila med travo, spolznila v vodo in plaval, živ bič, glavo moleč v zrak, hitro proti sredi in švignila med mahovje. Urne lastovice so krožile nad tolmunom in pomakale bele trebuščke v vodo. Kdo bi si mislil, da so tako pogumne! Voda je pljuskala in svetle kapljice so padale od njih. Kačji pastirji in hinavsko beli metulji so letali nad glaskim ogledalom. V grmovju pa so kosi svoje mladice učili narodne pesmi.

Vse to sem opazal in si mislil, da ne bi bilo napačno, ako bi sezidal v tem divotnem kotičku vilo sebi in svoji Ahaciji.

Kar naenkrat pa sem izza grmovja zagledal na poti ob zidu belo bluzo z modrimi pikami in potem vso Ahacijo. Poleg nje je plesljal droban gospodek. Kar pretreslo me je. Stopil sem še bolj nazaj za grm.

Neznani spremljevalec je nosil bel zavitek, zala Ahacija pa je jemala iz njega kos za kosom in jedla z zdravim tekom treh mlatičev.

»Oh, preljubi Dragotin, kako je danes tukaj pojedino!« se je nasmehnila svojemu kavalirju in mu ponudila sladke ustnice.

To me je pa res razjezilo, no! Početkoma nisem vedel, kaj bi storil. Ahacijina nezvestoba me je vsega omamila za nekaj trenutkov. Pa da imam takega konkurenta, takega češpljevega možica, ki bi ga Ahacija lahko štiporamo nosila na izprehod!

Dobro. Zdramil se m se, pobral v tihi, toda strašni jezi smrekov storž in ga zagnal na gruleči parček. Zadel sem Ahacijo na klobuk. To ni bila nobena umetnost, zakaj njeno pokrivalo je bilo tako veliko, kakor slavnega Pavlihe razpeti dežnik. Ahacija se je le malo stresla in nastavila usta k drugemu poljubu. Zdaj pa je zadel moj drugi češarek

ljubimeca na nos. Kar odskočil je mladenci in zbežal proti Šiški. Ahacija pa je vihtela svoj solčnik kakor buzdovan, toda zastoj je klicala napadovaleca na korajžo.

Drugo jutro me seveda ni bilo več na sestanku. Od nezveste ljubice sem se poslovil prav izvirno na razglednici:

Oj z Bogom, nezvesta Ahacija,

Zakaj si taka kanacija?

Ahacija se je pozneje omožila baje prav dobro. Veščaki jo cenijo na sto kilogramčkov. Okoli pasu je tako široka, da jo komaj objameta dva moža.

Rado Murnik.

Add.

(Spisal F. Mrak)

(Dalje.)

»Kaj si rekla?« je vprašala Berta zapovedujoče. »Torej tudi ti misliš na barona Herberta. Pasja dila, bi rekel moj oče, stvar postaja zanimiva.«

Ada je bila vsa potrta in buršikoznost njene sestrične ji je v tem trenutku še manj ugajala kakor navadno.

»Ne norčuj se, Berta,« je rekla. »Stvar ni zanimiva, nego žalostna. Torej sva vendarle postali rivalinji. Tako dobro sva se vedno razumeli in

Meteorološko poročilo.					
Vidna nad morjem 206. Srednji letni slah 728.9 mm.					
avgust	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6. 9. zv.	732.8	18.1	sl. jzhod	oblačno	
7. 7. zv.	732.1	15.3	sr. jug	nevihta	
2. pop.	731.0	16.1	sl. jzhod	dež	

Srednja včerašnja temperatura 17.5°; norm 19.5°. Padavina v 24 urah 36.1 mm.

+

Vsem prijateljem in znancem na-
znanjava tužno vest, da je najina
iskreno ljubljena hčerka

VIDA

po kratki in mučni bolezni danes,
dne 5. avgusta ob 8^{1/2} zvečer pre-
minila.

Nepozabno rajnico priporočava v
blag spomin.

V Hruševju pri Postojni,
dne 5. avgusta 1908.

Ida in Josip Žilih.

Namesto vsakega drugega obvestila.

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, znancem in prijateljem
tužno vest, da je naš preljubljeni sin,
oziroma brat itd., gospod

Janko Sitar

cand. jur.

danes ob 1. polj. dne po kratki, zelo
mučni bolezni v 22. letu starosti
mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb draga nam rajnika bo
v soboto, dne 8. t. m. ob 4. popol-
dne iz deželne bolnice na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

Nepozabnega r. jnika priporočamo
v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 6. avgusta 1908.

**Valentin in Katarina Sitar, starši.
Ivanka, Tončka, Mici in Albina,
sestre.**

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Zahvala. 2746

Za vse izkaze iskrenega sočutja,
ki se nam je izkazalo ob priliki pre-
biti izgube naše iskreno ljubljene
soproke, ozir. matere, stare matere,
tašče, sestre, tete in svakinje, gospe

Marije Ane Tosti

gostilničarke

Izrekamo vsem sorodnikom, znancem
in prijateljem, posebno pa č. č.
usmiljenim sestram, gospe Ani Ku-
hel iz Šiške, gg. dr. Rusu in dr. Dol-
šaku, gospe Zalaznikovi in gospe
Peršini iz Senčurja ter rodbini Kra-
peš, ki so rajnici v njeni dolgi bo-
lezni stregli s pravo samaritansko
ljubeznijo, kakor tudi vsem daroval-
cem krasnih vencev ter cenjenim
gg. pevcem za ganljivo petje, sploh
vsem, ki so prebralo spremili k
zadnjemu počitku ter pomogli ubla-
žiti našo veliko žalost; našo najpri-
srčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, 1. avgusta 1907.

Zalujoči ostali.

Zahvala. 2728

Povodom bolezni in smrti angelsko
dobrega soproga, oz. očeta in svaka,
gospodaj

Friderika Nerata

c. kr. sodnega ladjunkta

nam je došlo toliko in tako ginljivih
izrazov pravega sočutja in sožalja ob
blizu in daleč, da nam je nemogoče
se vsakemu posebej zahvaliti.

Dovoljujemo si torej tem potom
izreči vsem in vsakemu posebej naj-
vdanejšo in najsrčnejšo zahvalo.

Imenoma pa še posebej blago-
rodremu g. županu Francu Slancu in
njegovi dobrosrčni gospe soprogi za
vse izkazane dobrote v naš h naj-
težjih dneh. G. sodnemu svetniku za
njegov veliki trud, g. zdravniku, ve-
lečlenjenim litijskim damam, vsem
gg. c. kr. uradnikom, gg. šefom obeh
tovaren, sl. požarnima brambara iz
Šmartna in Litije, sl. društvu »So-
kol« iz Zagorja, slav. litiskemu in
šmartinskemu pevskemu društvu
»Zvon« za v srce segajoče petje, za
prekrasne vence in sploh vsem, ki
so spremili rajnika k zadnjemu po-
čitku.

V Litiji, 6. avgusta 1908.

Zalujoči ostali.

Stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje in dru-
gih pritliklin, v III. nadst. v ži-
dovskih ulicah št. 1, se odda za no-
vember. Razgled na Dvorni trg.
Vpraša se v I. nadstropju. 2729-1

Hotel „Južni kolodvor“

(A. Seidel.)

Jutri, v soboto, 8. avgusta

velik

KONCERT

popolne

Ljubljanske društvene godbe

Začetek ob 8. Vstop prost.

Na obilen obisk vljudno vabi

A. SEIDEL

hotelir

2747

LJUBLJANSKI ZVON

MESČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXVII. (1907).

Izhaja po 4 pole obsežen v voliti osmerki
po eden pot na mesec v svezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto
Posamezni svezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani

Št. 25877.

Razglas.

Da se čimprej olajša pomanjkanje na krmi, ki je nastalo po deželi
vsled suše, se bo oddalo na račun od c. kr. poljedeljskega ministrstva vsled
ukaza z dne 27. julija t. l. št. 30962 dovoljene podpore 200.000 s posredo-
vanjem „Gospodarske zveze“ in „Zveze slovenskih zadrug“

— seno po nižanih cenah —

onim kmetovalcem, ki trpijo na pomanjkanju krme in se ubožni, da
bodo lažje gospodarili in si ohranili živino.

Z ozirom na to, da obsega pomanjkanje krme celo deželo in z ozi-
rom na omejena sreostva, se more ozirati samo na one kmetovalce, ki so
res zelo ubogi in potemtakem niso v položaju, potrebno seno si po
obstoječih tržnih cenah nabaviti.

Po oblastvenih poizvedbah se bo dognalo, kdo da je potreben omenje-
ne podpore.

Seno se bo oddalo dotičnim kmetovalcem po ceni, ki ne bo prese-
gla 6—7 K pri metarskem centu. Ta cena bi se samo v posebno osira-
vrednih slučajih mogla znižati, posebno tedaj, ko bi bilo bivališče dotičnega
kmetovalca od najbližje železniške postaje zelo oddaljeno.

Seno po označeni ceni se bo pripeljalo na železniško postajo, ki je
najbližja dotičnemu bivališču; za odpeljavo od postaje v bivališče pa
imajo skrbeti kmetovalci sami na lastne stroške. Kupna cena se ima
vplačati po dobivni pri posredujoči zvezi.

Prošnje za dobivanje sene po nižanih cenah, se imajo vložiti
najkasneje do 14. avgusta 1908

pri podpisnem mestnem magistratu ali ustmeno ali pismeno ter je v
njih napovedati bivališče, število konj in goveje živice, kakor tudi na-
prošeno množino sene.

Na poznejše vlozene prošnje se ne bo moglo ozirati.

Z vložitvijo dotične prošnje je prositelj vezan, napovedano mno-
žino sene sprejeti.

Vsaka zloraba, posebno prodaja pridobljenega sene je strogo
prepovedana, ter se bo v dotičnem slučaju kaznovala po kazenskem
zakonu.

Mesini magistrat v Ljubljani,

dne 5. avgusta 1908.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovidnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživlje in smrt s
manjšajšimi se vplačili.

Vsak član našega pretekli petih let
pravico doživljenja.

Mizar za zaboje

(akordno delo) 2742

se sprejme v parafitralni za-
milo v Kranju. Prednost imajo do-
tičniki, ki so se delali enaka dela.

Notarski kandidat

se sprejme. Vstop čimprej. 2668 2

IVO BAKOVNIK

c. kr. notar v Metliki.

The Royal Wonder Bio

The greatest Bio-Theater of the world. 2738

Danes, 7. In jutri, 8. avgusta

velika

predstava

v Lattermannovem drevoredu

Vsake tri dni nov spored.

Izvešček iz sporeda:

Silke s španskega. 1. Bikoborbe na Špan-
skem. 2. Boj med tigrom in bikom v areni v
St. Sebastopolu. — Gordon-Benettova av-
tomobilska dirka. — Potovanje po Pa-
lestini. — Umetniške točke iz Sic-
lije. 1. Kaznovana nehalčnost. 2. Čudo-
vite oprave. (V barvah) 3. Moderni valček.
4. Za kulisami. — Indijanci in Cow Boy.
Indijanska pripovedka. — Maščevanje ti-
hotapčeve žene Graničarski prizor v štirih
slikah. Vesele vaskovrstnosti. — Ča-
robna hiša. — Kakor ti meni, tako jaz
tebi. — Fantastični balet. (V barvah).

Jubilejni spreved zadnje tri dni.

Vsak dan predstava.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob
nedeljah in praznikih tudi popel-
dne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K;
I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 vin;
III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v.

L. Genl **M. Gavrič**
ravnatelj. poslovođa.

2730-1

Sprejme se trgov. pomočnik

prva moč, če mogoče vojašine prost,
zmožen obeh deželnih jezikov, v trgo-
vino s mešanim blagom M. Volevec
v št. Jerneju. 2744-1

Zvestoga, pridnega hlapca

in konjem

sprejme takoj v službo A. Domi-
celj, Zagorje, št. Peter na Kranj-
skem. Plača po dogovoru. 2697-1

Več vagonov LEDU se kupi.

Ponudbe pod „M. z.“ z navedbo
cene za vagon na upravništvo „Slov.
Naroda“. 2725-1

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno na-
znanjam, da sem prišel izvrševati

tesarsko obrt

na Bledu (Gorenjsko)

ter se priporočam za vsa v to stroko
spadajoča dela. 2727-1

Avg. Erat

oblastveno skušeni tesarski mojster.

2716 Glavna zaloga v lekarni 1

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius

dr. V. Gregorič

Ljubljana

kronska ustna voda

EUODIN

Zakonito varovano.

Specijaliteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga v lekarni

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Specijaliteta za kadilce.

Kavarna „ILIRIJA“

Ljubljana ■ ■ 3 minute od južnega kolodvora ■ ■ Ljubljana

2658 2

je vsak dan

vso noč odprta.

Za vsako ceno prodajam

od 1. do 15. avgusta 1908

vsa letna oblačila za dame, gospode, dečke in otroke.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

„SLAVIJA“

45-9

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseslovesno-narodno upravo.

Vsa posojila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši

v Gosposkih ulicah šte. 12.

Spretni agenti

ki bi obiskovali privatne odjemalce, se iščejo
v vseh krajih. Prav dobičkanosno in stalno
opravilo. Velika provizija ozir. stalna plača.
Ponudbe na W. Wiesmaier, Hauptpost.
lagernd Monakovo (München L). 2648-5

Za november se odda na Miklo-šičevi cesti št. 6 stanovanje

obstoječe iz treh sob in pritliklin.
Več tam. 2711-2

Prillično stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje, je od-
dati takoj ali za november v novo
zgrajeni vili na Erjavčevi cesti 24.

Natančneje se izve pri lastniku
ravnotam v I. nadstropju. 2715-1

Srejmata se takoj zanesljiv

nočni vratar in hotelski sluga

Slavnemu občinstvu vljudno na-
znanjam, da imam zopet na razpo-
lago dobro 2723-1

godbo na lok

(8, ozir. več mož), in sicer za v mesto
in na deželo.

A. ZORNIČ

koncencijonar

v Ljubljani, Stara pravda šte. 3.

Sprejme se v stalno službo v Ljubljani:

Izurjen korespondent

obenem dober kalkulacant, dalje

skladiščnik in več

pomočnikov

Ozira se samo na ponudbe onih,
ki so v železninski stroki res izur-
jeni in vojašine prosti.

Ponudbe pod „Železninar“ na
uprav. „Slov. Naroda“. 2467-3

SLOVENSKI NAROD.

Plačila vsak dan s večer izveniški nedelje in pravnika ter valja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K; Kjer hodi sam po sebi, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za omanila se plačuje od petrostopne peti-vrste po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izloče frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 35.

Glose k letnim poročilom srednjih šol na Slovenskem.

1. Gimnazije na Kranjskem.

Letno poročilo prve državne gimnazije v Ljubljani je nemško, le nekje na koncu se skriva slovensko naznanilo o začetku šolskega leta 1908./9.

Učnih moči je bilo v drugem tečaju po ločenju nemških nižjih razredov razen ravnatelja 16 stalnih, 7 suplentov in 1 poskusni kandidat. Za prirodo opis n nobenega stalnega profesorja, dasiravno bi morala biti dva. Eno mesto je bilo razpisano že pred enim letom in je deželni šolski svet že lani stavil predlog glede imenovanja, a vendar se niti imenovanje ni izvršilo, niti se prosilec priloge niso vrnil, da bi mogli drugam prosti. Tako se pri nas zavlačujejo imenovanja v škodo profesorstvu narasčajo in v škodo učeči se mladini. V Kočevje pa sta bila namesto dveh premeščenih profesorjev kar brez razpisa imenovana dva nemška kandidata, od katerih eden še niti ni bil suplent!

Med učnimi močmi prve gimnazije sta še vedno dva Nemca, dočim na nemško filijalko niti slovenskega suplenta niso prevzeli, ampak so poklicali enega z Dunaja, Slovenca pa postavili na suho. Sicer pa je sploh premalo učnih mest sistemizovanih, kakor kaže veliko število suplentov. Gimnazija ima vključno odhodu Nemcev še vedno 535 dijakov v 14 razredih. Gimnazija v Trstu na primer je imela letos samo 462 učencev tudi v 14 razredih, a poleg ravnatelja 19 stalnih profesorjev, gimnazija v Mariboru 453 učencev v 12 razredih, a tudi 19 stalnih profesorjev. Zakaj se ravno v Ljubljani tako varčuje s profesorskimi službami? Prej omenjena tržaška državna gimnazija ima 4 šolske sluge, prva državna v Ljubljani pa samo dva!

Nemška filijalka prve državne gimnazije v Ljubljani je štela v 4 razredih s 3 deklacijami skupaj 92 učencev. Od teh je 71 dečkov nemške narodnosti, 11 slovenske (kaj delajo ti tukaj?!), 2 laške in 5 češke. Še zanimivejša slika se nam pokaže, če pregledamo razdelitev učencev po rajstnem kraju: 34 učencev je rojenih v Ljubljani, 19 na Kranjskem izven Ljubljane. Ker so skoro gotovo vsi tu vpisani Slovenci tudi na Kranjskem rojeni, zato ostaja 42

(dvainštirideset) nemških dijakov, ki so rojeni na Kranjskem! (Treba bo enkrat vse dijake slovenske narodnosti, oziroma njih starše po imenih navesti).

Iz ostalega poročila nemške filijalke je tudi zanimivo dejstvo, da petje poučuje pevovodja nemškega telovadnega društva (Der Sangwart des Deutschen Turnvereines), slovensko pa kot prost predmet pa sedanji vodja filijalke profesor Pnesko. Radi bi vedeli, kakšne pesmi goji omenjeni pevovodja; še bolj pa nas mora zanimati, kakšno slovensko uči gospod vodja, o katerem se nam je z vsoto gotovostjo za trdilo, da gospodje, ki so leta in leta z njim službovali, niso slišali niti ene slovenske besede iz njegovih ust in da je mož z železno doslednostjo na slučajna slovenska vprašanja, da jial vedno edinele nemške odgovore. In takšen gospod, ki leta in leta v olikani družbi ni odprl ust za slovensko besedo, naj koga s pridom uči naš jezik? Tozadevno bi si dovolili opozoriti gospoda deželnega šolskega nadzornika na njegovo uradno dolžnost, da prisostvuje temu pouku in da ga sodi tako natanko in strogo, kakor sodijo nemški vsenčilski profesorji znanje nemščine naših kandidatov. Ako naj ima pouk slovenske na tem zavodu sploh kakšen praktičen pomen, potem je nujno potrebno, da se poveri učni moči, ki je v vsakem oziru za to usposobljena!

Letno poročilo druge državne gimnazije v Ljubljani je izmed vseh državnih srednjih šol edino slovensko. Zakaj so v tem poročilu odloki učnih oblasti nemški? Nadalje komu naj služi nemško o naznanilo o začetku šolskega leta, ko vendar med 421 dijaki ni niti enega nemške narodnosti? — Čeravno se je ta gimnazija vedno smatrala za slovensko, vendar je na njej nemški profesor dr. Jauker, ki niti slovenski ne zna. Kako se naj slovenski starši slovenskih dijakov posvetujejo s tem profesorjem o napredku učencev? Profesor dr. Jauker je, kakor smo izvedeli, usposobljen le za zgodovino z nemškim učnim jezikom. Ker se pa zgodovina samo v višjih razredih poučuje nemški, in to ne zadostuje za učno obveznost, zato poučuje profesor dr. Jauker še nemščino, in sicer v višjih razredih, ne da bi bil usposobljen za ta predmet. Ta profesor je torej neraben na tej gimnaziji in je bil protipostavno brez razpisa na njej nameščen!

Sploh pa nas preseneti na drugi gimnaziji veliko število suplentov

(9), ki so skupaj z 2 poskusnimi kandidatom imeli v učiteljskem zboru večino proti samo 10 stalnim profesorjem!

Druga gimnazija je dobila lani novo poslopje. Sicer se sliši, da se je tudi tukaj štedilo, kolikor se je moglo, in da se je prihranilo veliko tisočakov, tako da so vsled tega prostori za nekatere zbirke pomanjkljivo urejeni, vendar je poslopje vsaj za sedaj dovolj veliko. Ima namreč 13 učilnic, ravno za 13 razredov, kakor jih je bilo letos. A Bog varuj, da bi zavod napredoval, da bi se število dijakov in razredov pomnožilo — ne bilo bi več učilnic za nje! In vendar se tako poslopje zida kvečjemu enkrat za sto let. Poslopje za prvo gimnazijo v Ljubljani že prvo leto ni zadostovalo, poslopje za drugo gimnazijo za sedaj ravno še zadostuje; kdaj pa se bo zidalo pri nas šolsko poslopje, ki bo zadostovalo vsaj za 50 let naprej?

Tudi letno poročilo državne gimnazije v Kranju je nemško. Vprašati moramo ravnateljstvo te gimnazije, zakaj pri razdelbi stavi Nemce na prvo mesto, dasi jih je samo 6, Slovence pa, katerih je 295, na drugo mesto? V tem ne moremo najti prav nobenega načela; Nemci ne pridejo na prvo mesto niti po številu, niti po abecedi. V zadnjem slučaju bi prišla češka (böhmisch) narodnost pred nemško, po številu pa brez dvoma Slovenci. Ako pa ima to razvrščenje svoj vzrok v slovenski »ponižnosti«, potem pa izražamo odločno željo, da bodi takšnih instinktivnih pojavov suženjskega mišljenja naše gospode vendar enkrat že konec!

Da je poročilo državne gimnazije v Novem mestu (Rudolfovem) nemško, tega po dosedanjih skušnjah ni treba posebej poudarjati. Med profesorji se nahaja zgodovinar, ki — po opetovanem zatrevanju nižje gimnazijev — baje mlati grozno slovensčino. Ali bi se ne dalo možu pomagati do kakšne boljše službe kje na Tirolskem, kjer mu ne bi bilo treba predavati slovensko?

O upeljavi slovenskega učnega jezika za grščino v tretjem razredu in za nekatere predmete v petem razredu, o vsem tem ravnateljstvo novomeške gimnazije nič ne ve. Dotične knjige se za prihodnje šolsko leto predpisujejo še vse nemške.

Ravnateljstvo prve gimnazije v Ljubljani tudi pravi, da se bodo rabile iste knjige kot lani, torej nemške. To vendar ni mogoče! Po pogajanjih slovenskih poslancev z ministrstvom in po sklepu deželnega šol-

skega sveta kranjskega se mora polagoma upeljati slovenski učni jezik, kakor je bilo brati po vseh slovenskih časopisih. Mari to ne velja za prvo gimnazijo v Ljubljani in za gimnazijo v Novem mestu? Ako pa velja, zakaj slavni ravnateljstvu ne omenite tega niti z besedico v svojih poročilih?

Letno poročilo kranjske gimnazije navaja za grščino v tretjem razredu že dr. Tomiškove knjige ter za verouk v petem razredu dr. Svetinovo knjigo z opazko pod črto: »Za slučaj, da se upelje slovenski učni jezik.«

Druga gimnazija v Ljubljani pa v poročilo sploh ne navaja učnih knjig, »ker ministrstvo tozadevnih predlogov še ni rešilo.«

Katero je torej zdaj pravo? Ali ne veljajo za gimnazije v Ljubljani, v Kranju in v Novem mestu iste določbe, ali spadajo vse te gimnazije pod različne deželne šolske svete ali celo pod različna ministrstva, da postopa vsaka po svoje?

Gimnazija v Kočevju se je letos s petim razredom razširila v višjo gimnazijo in je imela koncem šolskega leta v petem razredu 11 (enajst!) dijakov, v vseh 5 razredih pa 110, med temi 15 Slovencev in 2 Hrvata. Rojenih je 98 na Kranjskem; ker so med temi gotovo vsi slovenski dijaki (15), zato ostaja 83 nemških dijakov, ki so na Kranjskem rojeni in za katere država vzdržuje celo gimnazijo v Kočevju! Kakor že cela kočevska gimnazija pomenja nepotrebno izdajanje državnega denarja, tako še posebej pripravljalni razred, ki je štel letos 7 (sedem) učencev!

2. Gimnazije na Štajerskem.

Na višji gimnaziji (nemški), v Celju je bilo med 341 dijaki 93 slovenskih, to je 27½%; profesorja pa sta le dva Slovenci, in sicer za verouk in slovensčino, za katere predmete ne morejo dobiti Nemca. Po rojstvu je 228 iz Štajerske, 113 pa iz drugih dežel. Če od teh 228 štajerskih dijakov odštejemo 93 Slovencev, dobimo še 135 nemških dijakov iz Štajerske, za katere se vzdržuje cela nemška gimnazija v Celju. Pripravljalni razred, ki podaljša dijakom s kmetov doba študij za eno leto in s tem poveča stroške, je štel letos 8 (osem) učencev!

Na samostojnih slovensko - nemških razredih v Celju je bilo v 4 nižjih razredih 164 dijakov, vsi Slovenci. Profesorji so večinoma »prideljevali« iz drugih zavodov. Vsa uredba teh razredov je v sramoto moderni

državni upravi in ima, tako se nam dozdeva, namen uničiti ta za spodnještajerske Slovence kulturno nujno potreben zavod. Pri nestalnosti, kateri je podvrženo učiteljstvo in dijaštvo teh razredov, se ni čuditi, da je padlo število dijakov, ki je pred 2—3 leti presegalo 200.

A ne samo v Celju, tudi na gimnaziji v Mariboru pada število slovenskih dijakov. Leto 1900. je bilo še 341 slovenskih in 134 nemških dijakov ter so Slovenci tvorili skoro 72% vsega dijaštva te gimnazije. Letos je bilo Nemcev 163, Slovencev pa 290 ali samo 64%. Najprej se je skušalo znižati število slovenskih dijakov na mariborski gimnaziji s tem, da so jih stiskali v prenapolnjene razrede.

Tako je bilo sprejetih učencev:

leta	I. b	II. b	III. b	V.	VI.	VII.
1899/1900	80	53	56	55	—	—
1900/1	72	52	—	57	—	—
1901/2	72	56	—	58	—	—
1902/3	73	60	51	50	53	—
1903/4	64	52	—	—	—	—
1904/5	—	53	—	53	51	—
1905/6	—	56	50	—	—	54
1906/7	—	55	—	54	52	—
1907/8	57	54	—	—	—	—

Predpisi določujejo 50 kot najvišje število učencev v enem razredu; če jih je več, se mora ustanoviti sporedni razred. To se v nobenem zgoraj omenjenih razredov ni zgodilo, čeravno je število dijakov v slovenskih razredih znašalo večkrat čez 70, enkrat celo 80! Seveda so morali dijaki v prenapolnjenih razredih slabo uspevati. Toda vse to je delovalo še prepočasno. Zato se sliši v zadnjih letih o nezasišanih strogosti napram slovenskim dijakom pri sprejemnih izpitih, tako da se jih velik del odkloni, da ravnateljstvo in šolska uprava ne pride v neprijeten položaj, da bi morala otvoriti paralelo. Če bo šlo tako naprej, potem mariborska in celjska gimnazija niti za mariborsko bogoslovje ne boste dali dovolj slovenskih abiturientov, kaj šele za vse druge poklice!

Med stalnimi profesorji je bilo 9 Slovencev in 9 Nemcev. Ravnatelj je popolnoma pod nemškim komandom; saj se je celo pisalo svoj čas, da je prepovedal slovenskim profesorjem slovensko govorico!

Na Spodnjem Štajerskem imajo Nemci še tretjo gimnazijo, namreč deželno v Ptuj. Ta je imela javnih učencev 191, med temi 31 Slovencev. Iz Ptuja jih je 43, iz ostale Štajerske 120; kar je Nemcev, so pač večinoma iz Srednje in Zgornje Štajerske.

LISTEK.

Za Cekinovim gradom.

Za Cekinovim gradom, na poti med romantičnim žabnjakom in ograjo iz desak, tam sva ob lepem vremenu vsako drugo jutro obhajala svoje sestanke s sramežljivo parfimirano ljubico Ahacijo.

Lastnik tega grada za Koslerjevim vrtem v Šiški je bil v predprejšnjem stoletju madžarember Žogeny in »Cegenov grad« je narod prekrstil v Cekinov grad. Dandanes je to ime že malokomu znano.

Moja dulceineja Ahacija je bila kaj velebuja. (Takrat sem imel še turški okus.) Pred dvema letoma je bila še neznatna goska, ki je tehtala z medaljonom vred komaj šestdeset kil. Imela je pa mirno vest in zdrav želodec; v kratkem se je zredila tako, da sem jo cenil na osemdeset kil dobre vage. Primerjati bi jo mogel edinele rejenim nemškim velekuram ali valkiram; slovanska mitologija ne pozna tako životnih dam.

Rad sem imel Ahacijo, pa ne samo zato, ker je bila tako lepo debela, ampak tudi zato, ker je bila tako poetična.

Ko sva se sešla prvičkrat za Ce-

kinovim gradom, sem prinesel Ahaciji velikansko srce. Na sredi tega odpuška sem prilepil izvirni vzdih:

Kako si lepa, Ahacija!
Oh, rajska je tvoja gracija,
vonjava si kakor akacija,
zavida te vsaka kanacija!

Te stihle na čast poetični ljubici sem koval in pilil cel teden, zato so bili tako lepi. Ahacija je bila tako ginjena, da ni rekla ne bev ne mev. Pa saj tudi ni mogla. Imela je polna usta: Hrustala je moje srce. »Oj, Vojteh, kako pojedino!« me je pohvalila naposled.

»Ahacija! Zakaj si pojedla moje srce?«

»Oh, Vojteh, vsa mrtva sem na take stvari.« je šepetala tajinstveno. »Ves dan bi sedela v slaščičarnici. Oh, v konditorijah je vse tako fino, tako pojedino!«

Na drugi rendez - vous sem prinesel velik zavoj sladkosti. Le enkrat sva prišla ob ograji gorindol in že je bila brhka Ahacija gotova. Pojedla je vse sama z vzornim apetitom treh lačnih kadetov. Naposled je oblazela še ostanke sladke smetane s papirja in se mi nasmejljala vsa srečna: »Oh preljubi Vojteh, kako je danes tukaj pojedino!«

Dodobra okrepečana me je strastno pritisnila na svojo belo modropikasto bluzo in me poljubila parkrat zaporedoma. Njeni poljubi so dehte-

li po vseh boljših dišavah tujih dežel, zlasti po vaniliji. Bil sem jako zadovoljen.

Tako sva se shajala vsak teden trikrat in uživala pocižjo sladke ljubezni na idiličnem kraju. Krasnega jutra pa sem šel za Cekinov grad, dasi nisem imel sestanka z Ahacijo. Stopal sem po zgornji poti skozi gozd. Nad žabnjakom sem krenil mimo zapuščene hišice doli.

Prijazni žabnjak se je svetil v najlepših nijansah rjave boje. Živahno žuboreč studenec ga je napajal z vodo. Na dnu je v miru počivalo vse polno zavrnjenih piskrov, skled, prekelj, vej in opek. Zelene definitivne žabe in provizorične žabice so uživale lepo vreme ob bregu in skakale z neprekosno eleganco brez zagonskih desak v vodo. Nespodobno razkoračene so se guncale nesramno nedolžne živalce na površini, kakor bi premišljale uganko življenja. Dolga belouška se je vila med travo, spolznila v vodo in plavala, živ bič, glavo moleč v zrak, hitro proti sredi in švignila med mahovje. Urne lastovce so krožile nad tolmunom in pomakale bele trebuške v vodo. Kdo bi si mislil, da so tako pogumne! Voda je pljuskala in svetle kapljice so padale od njih.

Kačji pastirji in hinavsko beli metulji so letali nad gladiim ogledalom. V grmovju pa so kosi svoje mladice učili narodne pesmi.

Vse to sem opazal in si mislil, da ne bi bilo napačno, ako bi sezidal v tem divotnem kotičku vilo sebi in svoji Ahaciji.

Kar naenkrat pa sem izza grmovja zagledal na poti ob zidu belo bluzo z modrimi pikami in potem vso Ahacijo. Poleg nje je plesljal droban gospodek. Kar pretreslo me je. Stopil sem še bolj nazaj za grm.

Neznani spremljevalec je nosil bel zavitek, zala Ahacija pa je jemala iz njega kos za kosom in jedla z zdravim tekotom treh mlatičev.

»Oh, preljubi Dragotin, kako je danes tukaj pojedino!« se je nasmejlila svojemu kavalirju in mu ponudila sladke ustnice.

To me je pa res razjezilo, no! Početkom nisem vedel, kaj bi storil. Ahacijina nezvestoba me je vsega omamila za nekaj trenutkov. Pa da imam takega konkurenta, takega češpljevega možica, ki bi ga Ahacija lahko štoporamo nosila na izprehod!

Dobro. Zdrnil se m se, pobral v tihi, toda strašni jezi smrekov storž in ga zagnal na gruleči parček. Zadel sem Ahacijo na klobuk. To ni bila nobena umetnost, zakaj njeno pokrivalo je bilo tako veliko, kakor slavnega Pavlihe razpeti dežnik. Ahacija se je le malo stresla in nastavila usta k drugemu poljubu. Zdaj pa je zadel moj drugi češarek

ljubimca na nos. Kar odskočil je mladenci in zbežal proti Šiški. Ahacija pa je vihtela svoj solnčnik kakor buzdovan, toda zastoj je klical napadovaleca na korajžo.

Drugo jutro me seveda ni bilo več na sestanku. Od nezveste ljubice sem se poslovil prav izvorno na razglednici:

Oj z Bogom, nezvesta Ahacija,

Zakaj si taka kanacija?

Ahacija se je pozneje omožila baje prav dobro. Veščaki jo cenijo na sto kilogramčkov. Okoli pasu je tako široka, da jo komaj objameta dva moža.

Rado Murnik.

Ada.

(Spisal F. Mralk)

(Dalje.)

»Kaj si rekla?« je vprašala Berta zapovedujoče. »Torej tudi ti misliš na barona Herberta. Pasja dlaka, bi rekel moj oče, stvar postaja zanimiva.«

Ada je bila vsa potrta in burškostnost njene sestrične ji je v tem trenutku še manj ugajala kakor navadno.

»Ne norčuj se, Berta,« je rekla. »Stvar ni zanimiva, nego žalostna. Torej sva vendarle postali rivalinji. Tako dobro sva se vedno razumeli in

ske. Če bi torej prišel v poštev samo ta del dežele, kateremu je gimnazija res namenjena, potem ne dobimo niti 80 nemških dijakov skupaj. Dijaka doma v Celju in Ptuj zbirata nemške nepoboljšljive iz vseh dežel ter tako polnita ti gimnaziji, ki imate edini namen vzdrževati nemštvo v teh mestih. To se tudi vidi na učiteljskih zborih. Na ptujski gimnaziji je bilo v 80ih letih še polovica slovenskih profesorjev, zdaj sta med 14 samo 2 Slovence, namreč za verouk in slovenščino.

3. Gimnazija na Koroškem.

Gimnazija v Celovcu šteje 82 slovenskih dijakov, med 472 ali nad 17%, vendar sta med 22 učnimi močmi samo 2 Slovence. Slovenščina kot predmet je prava pastorka; poučuje se za Slovence v 4 oddelkih po 2 uri na teden. V vsakem oddelku so Slovenci dveh razredov skupaj. Pri tej uredbi ni mogoče dosežati poveljnih uspehov.

Na gimnaziji v Beljaku je 9 slovenskih dijakov in 4 v pripravljalnem razredu. Slovenščini se godi še slabše kot v Celovcu; poučuje se v 3 tečajih, slovenski dijaki skupaj z nemškimi, za katere je prost predmet. Ker se pri višjih dveh oddelkih poučarja, da je v njih večinoma slovenski učni jezik, zato sklepamo, da se v prvem (pripravljalnem) oddelku Slovenci učijo slovenščine z nemškim učnim jezikom! Komenský in vsi drugi veliki pedagogi, obrnite se v grobu!

Na gimnaziji v Št. Pavlu je 15 slovenskih dijakov, ki se učijo slovenščine v 4 oddelkih po 1 uro na teden. Poučuje slovenščino suplent, letos prirodopisec. Menjava se menda vsako leto, kakor se pač menjava jo suplenti.

4. Gimnazije na Primorskem.

V tej kronovini so 3 gimnazije z nemškim učnim jezikom, katere posejajo Slovenci.

Letno poročilo goriške gimnazije ima na prvem mestu razpravo slovenskega profesorja v nemškem jeziku. Gospod profesor, pisatelj te razprave, ali je potrebno, da bogatitve nemško slovstvo s slovenskim delom? Ali bi se to ne dalo povedati slovenski? — Isto velja o prvi razpravi v poročilu beljaške gimnazije.

Na gimnaziji v Gorici je bilo med 541 javnimi učenci 272 (nad polovico!) Slovencev, 224 Lahov in 43 Nemcev. Med 16 stalnimi učnimi močmi je le 5 Slovencev; po razmerju dijaštva bi jih moralo biti vsaj 8!

Eno dejstvo še moramo pibiti: na goriški gimnaziji so pisali slovenski abiturijenti tudi slovensko maturitetno nalogo, in sicer so dobili 3 teme na izbiro. Letno poročilo poroča (str. 29), da je minister za bogocastje in nauk provizorno odredil, da delajo abiturijenti slovenske in laške narodnosti pismeno maturo tudi iz materinščine. Ustno skušnjo dela samo oni, ki je pisal na nezadostno.

Da pišejo dijaki v materinščini tudi maturitetno nalogo, zdi se nam popolnoma umestno, ker le v materinščini pokaže kandidat svojo zrelost. S tem tudi materinščina kot predmet pridobi na ugledu. Vendar na Kranjskemu na nobeni gimnaziji slovenski dijaki, katerih je ogromna večina, niso pisali maturitetne naloge iz slovenščine, niti niso bili pri ustni maturi iz tega svojega materinjskega jezika izprašani. Zakaj ta razlika glede slovenščine? Kateri faktorji so na Kranjskem zanemarili

zdej se bodeva morali bojevati, če se ne odpoveš... »

»Zakaj naj bi se jaz odpovedal?« je ošabno prekinila Berta. »Odpovej se ti, če hočeš.«

Ada je sedla na bližnji klop. Šele zdaj se je prav zavedla, kako rada že ima Herberta in to jo je navdalo s tako žalostjo, da ji je rosa stopila na oči.

»Ali se hočeš mar jokati?« je nekoliko mehkeje vprašala Berta. »Ne bodi vendar taka.«

Berta se je vsedla poleg Ade na klop.

»Če dobro preudariš,« je rekla, »spoznaš hitro, da je najin položaj pravzaprav jako priprost. Obema ugaja eden in isti mož, obe bi ga radi dobili. Nasprotno pa more njemu le ena od naju ugajati. Torej je čisto naravno, da morava prepustiti njemu odločitev; naj izbere tisto, ki mu je ljubša, če si ni morda že izbral kake druge, kar je tudi prav lahko mogoče.«

»Ah Berta, ti imaš res preveč trgovskega duha,« je zavzdihnila Ada. »Tako hladno govoriš o tej stvari, kakor da se gre za kaj vsakdanjega in vendar se gre morda za življenjsko srečo. Zdi se mi, da nimaš prav nič resničnega nagnenja do... do... do barona Herberta in da si ga želiš za moža samo, ker je lep, mlad in baron. To pa ni prav, Berta; če bi mene količkaj rada imela, bi se morala odpovedati baronu,

svojo dolžnost, ali c. kr. deželni šolski svet, oziroma gospod deželni šolski nadzornik ali gospodje ravnatelji in učiteljski zbori ali vsi skupaj? Ali je to nezmogoče ali malomarnost ali pa še kaj hujšega?!

Na gimnaziji v Trstu je bilo 138 Slovencev, 142 Lahov, 141 Nemcev in 35 drugorodnih javnih učencev. Torej je dobrih 30% Slovencev, med definitivnimi profesorji pa je edini profesor slovenščine Slovenec!

Tukaj se slovenščina poučuje v 8 oddelkih po 2 uri na teden. Toda samo 120 učencev je obiskovalo relativno obilnatno slovenščino, torej se niti vsem Slovincem ni zdelo vredno obiskovati slovenščino!

Gimnazija v Pulju je imela 187 javnih učencev, med temi 15 Slovencev in 24 Hrvatov. Slovenščina se ne poučuje, hrvaščino poučuje vadniški učitelj v 5 oddelkih po 2 uri na teden. Učne moči so razun veroučitelja in omenjenega vadniškega učitelja vse nemške. Gimnazija obstoja samo za tamošnje vojaštvo.

5. Realke na Slovenskem.

Ta študij se žalibog pri Slovincih preveč zanemarlja.

Ljubljanska realka je štela med 495 dijakov 277 Slovencev, t. j. 56%. Med stalnimi profesorji je po zadnjem junijskem imenovanju z ravnateljem 12 Nemcem, 1 Lah in 6 Slovencev. Eno mesto je zdaj razpisano. To razmerje Slovencev in Nemcev v učiteljskem zboru ima za Slovence zle posledice. Nemškim dijakom se prezrejo in odpustijo najhujši disciplinarni prestopki, vceplja se jim smrtno sovraštvo proti Slovincem. Ali ni dovolj značilno, da se mora sodišče baviti s slučajji, kakor je bil Mahrov in Stangerjev nočni napad na mirnega Slovence? Mahr in Stanger sta oba absolventa ljubljanske realke. Drug dijak Stöckl se je moral pred sodiščem zagovarjati zaradi napada na slovenskega dijaka. Isti Stöckl je še v letnem poročilu naveden kot učenec realke, čeravno je bil od sodišča obsojen in je zaslužil izključenje.

Značilno pa je tudi sledeče: Če prebiramo poročila zadnjih let, vidimo vedno v nižjih razredih število slovenskih dijakov dvakrat toliko kakor nemških; v zadnjih razredih realke pa se skrči število Slovencev tako, da jih je manj nego Nemcev. To bi moralo Slovincem dati misliti!

Slovenskim deželnim poslancem in zlasti članom deželnega šolskega sveta priporočamo, da pazno zasledujejo dogodke in uspehe ljubljanske realke.

Idrijska mestna realka se je letos izpopolnila in je imela prvič maturo. Dijakov je bilo 235, razen 3 vsi Slovenci, profesorji vsi Slovenci. Učni jezik prevladuje nemški, v nižjih razredih se rabi pri polovici predmetov, v višjih razredih pa se skoro izključno nemško poučuje. Upamo, da se to sčasom spremeni na boljše. Sicer pa je ta realka moderen zavod, kakor se sliši, v vsakem oziru dobro opremljen in celo brez šolnine.

Na realki v Mariboru je 10, v Celovcu 7 slovenskih dijakov, profesorja ni nobenega Slovence. Slovenščine se učijo Slovenci skupaj z Nemci od začetka z nemškim učnim jezikom in še to samo v nižjih 4 razredih.

Na Primorskem vlada še najboljše razmerje med številom slovenskih gimnazijcev in realcev, prvih je 425, drugih pa 219, dočim je na Kranjskem gimnazijcev trikrat toliko kakor realcev.

ker tvoja želja po njem ne izvira iz ljubezni.«

»Prej si rekla, da nisi zaljubljen, sedaj pa priznavaš, da si,« se je smejala Berta. »Sama ne veš, pričem da si. Jaz vidim bolje. Obe sva zaljubljeni, a vsaka po svoje in zato naj odloči Herbert, katero izbere.«

Pri teh besedah je Berta resolutno vstala in je zapustila svojo sestrično, ker pogovora ni hotela nadaljevati. Kar je želela izvedeti, to je sedaj vedela in imela je zavest, da je ravnala pošteno, prepustivši odločitev baronu Herbertu samemu. Svoobodno je hotela tekmovali s svojo sestrično, računajoč, da kolikor je njena dota večja, toliko je Ada simpatičnejša, da bodeta torej tekmovali pod enakimi pogoji.

Ado pa je priznanje njene sestrične in napovedano tekmovanje tako razžalostilo, da svojih dušnih boleti ni mogla prikrivati, dasi se je močno trudila. Tudi v občevanju z Berto, s starim Mesesnelom in z vzgojiteljico ni mogla Ada skriti svoje razmišljenosti, tako da je naposled gospa Katarina postala pozorna in začela poizvedovati, kaj se je zgodila. Toda iz Ade se ni dalo spraviti ničesar, molčala je trdovratno vzlic vsemu prigovarjanju njene vzgojiteljice.

Gospa Katarina je bila stara šele kakih osemindvajset let; bila je vdova namestniškega uradnika, ki je umrl nekaj tednov po poroki in jo

Na realki v Gorici je med 423 dijakov 143 Slovencev, med 19 učnimi močmi 6 Slovencev. Za pouk slovenščine je dobro preskrbljeno.

Državna realka v Trstu ima 499 dijakov, med temi 76 Slovencev, med stalnimi profesorji ni nobenega Slovence. Slovenščina se poučuje kot relativno obilnat predmet za Slovence, a samo v nižjih razredih, ne da bi bil zato nameščen poseben profesor. Pouk oskrbuje profesor slovenščine z državne gimnazije.

Državna nižja realka v Pulju, ki je stopila na mesto mornarske nižje realke, menda ne izdaje letnega poročila; vsaj mi ga nismo videli, zato tudi ne moremo poročati o njej.

6. Bilanca našega srednjega šolstva. Na Kranjskem ima 479.973 Slovencev (po zadnjem ljudskem štetju) 1594 slovenskih gimnazijcev in 509 realcev, 28.177 Nemcev pa ima 223 gimnazijcev in 203 realce. En srednješolec torej pride na 228 Slovencev, pri Nemcih pa že na 66 prebivalcev. Za Nemce sta dve nemški gimnaziji in ena nemška realka, za Slovence 4 utrakvistične (v nižjih razredih slovenske, v višjih nemške) gimnazije, ena utrakvistična realka — mestna v Idriji — in ena popolnoma slovenska gimnazija — škofovi zavodi v Št. Vidu.

Na Spodnjem Štajerskem je 409.531 Slovencev, 578 slovenskih gimnazijcev in 10 realcev. Nemcev je 52.716, nemških gimnazijcev 570, realcev pa 236. En srednješolec torej pride na 696 Slovencev, a že na 65 Nemcev. Nemci imajo 3 gimnazije in eno realko, Slovenci samo 2 utrakvistični (polovica predmetov se poučuje slovenski, polovica nemški) nižji gimnaziji, ki se imate boriti z vsemi mogočimi zgoraj deloma navedenimi težkočami.

Na Koroškem 90.495 Slovencev s 106 gimnazijci in 7 realci nima niti ene srednje šole, 276.829 Nemcev ima 816 gimnazijcev, 378 realcev, 3 gimnazije in eno realko. En srednješolec pride na 800 Slovencev in na 232 Nemcev. Slovenskih dijakov je zato tako malo, ker ni slovenskih šol, na nemških pa se imajo boriti z jezikom in še povrh z nemškim šovinizmom součencev in učiteljev.

Na Primorskem 212.978 Slovencev nima nobene srednje šole za svojih 425 gimnazijcev in 219 realcev. 19.454 Nemcev, večinoma priseljencev in prebivalstvu usiljenih uradnikov, pa ima 3 gimnazije, 2 višji in eno nižjo realko, čeravno je nemških gimnazijcev le 256, realcev pa 225. En srednješolec pride na 330 Slovencev, a že na 40 Nemcev!

V vseh teh deželah je 1.192.977 Slovencev imelo letos 2703 gimnazijce in 745 realcev. En srednješolec pride šele na 346 Slovencev. Realcev je veliko premalo, na Primorskem vlada še najboljše številno razmerje med realci in gimnazijci, primorski Slovenci so tudi gospodarsko najbolj samostojni. A tudi gimnazijcev Slovence še dolgo nimamo preveč zlasti izven Kranjske, če hočemo imeti dovolj naraščajoča za razne uradniške, proforske, zdravniške službe. Saj ima 377.176 Nemcev v istih deželah 1865 gimnazijcev in 1042 realcev, zadnjih celo več kot Slovinci. O nadprodukciji inteligence morejo govoriti le Nemci in Čehi, pri Slovincih izobražencev še vedno primanjkuje, primanjkuje pa tudi izvedencev v vseh praktičnih poklicih, ker nimamo potrebnih šol.

A ne le da Slovenci nimamo svojih srednjih šol, niti slovenščina kot

predmet se ne poučuje v potrebnem obsegu na obstoječih srednjih šolah na slovenskem ozemlju. Najboljše je v Gorici, kjer se na gimnaziji in realki učijo slovenščina v prvih dveh razredih po 4, v ostalih pa po 3 ure na teden. Kranjski realki imate povprečno v vsakem razredu po 3 tedenske ure za slovenščino. Utrakvistične gimnazije na Kranjskem in Štajerskem imajo za slovenščino v dveh razredih po 3, v ostalih po 2 uri na teden, torej v celem 8 tedenskih ur manj nego v Gorici! Gimnazije v Ptuj, Celovec in Trstu imajo po 2 uri slovenščine. Na gimnazijah v Beljaku in Št. Pavlu ter na realkah v Mariboru, Celovcu in Trstu se poučuje slovenščina v posameznih tečajih, na realkah samo v nižjih razredih. Na nobenem zadnjih 5 zavodov ni profesorja, ki bi bil usposobljen za slovenščino!

7. Sklep in naše zahteve.

Tukaj smo podali slovenski javnosti sicer še nepopolno skico srednjih šol na Slovenskem. A že iz te skice lahko spoznamo, da je uredba res vseskozi pomanjkljiva in da niti najmanj ne odgovarja kulturnim potrebam slovenskega naroda. Iz tega dejstva pa sledi za vse one faktorje, kojim je poverjena skrb za srednje šole na Slovenskem — to so deželni šolski sveti, oziroma gg. deželni šolski nadzorniki v prvi vrsti, potem pa ravnateljstva in učiteljski zbori — sveta dolžnost, da brez odloga vse storijo, da se srednje šolstvo na Slovenskem tako uredi, kakor to zahteva kulturni položaj slovenskega naroda!

Naša prva skrb bodi enotna uređitev pouka slovenščine na vseh zavodih, katere obiskujejo Slovenci. Slovenščini kot materinemu jeziku se naj posveti povsod enako število tedenskih ur kakor v Gorici; ta predmet se naj poveri profesorjem, ki so za to usposobljeni. Pouk nemščine je v vseh pokrajinah, kjer je kaj Nemcev, enako urejen. Enotnost imajo v šoli, enotne se čutijo v življenju. Tako mora biti tudi pri Slovincih!

Končni cilj pa morajo biti slovenske gimnazije in realke po vsem slovenskem ozemlju. Slovenci, pomislite zlasti sledeče: Za 93 nemških dijakov v Kočevju se izpopolni nižja gimnazija v cel, za 116 nemških gimnazijcev na prvi državni gimnaziji in njeni filijalki v Ljubljani se ustanovi posebna gimnazija, čeravno velik del teh dijakov ni na Kranjskem rojen — za 164 dijakov samostojnih slovensko-nemških razredov in 93 Slovencev na višji gimnaziji v Celju, torej skupaj za 257 slovenskih dijakov pa se tamošnji razredi ne razširijo v popolno samostojno gimnazijo! To je kričeča krivica za Slovence na Štajerskem, ki se mora odpraviti v najkrajšem času!

Dokler pa nimamo povsod slovenskih srednjih šol, moramo odločno zahtevati, da se nameščajo tudi na nemških, Slovincem namenjenih srednjih šolah po vsem slovenskem ozemlju v prvi vrsti slovenske učne moči, v najslabšem slučaju vsaj sorazmerno s številom slovenskih dijakov na dotičnih zavodih!

Naše bandero.

Iz Tržiča, 6. avg.

Tržiški Nemci se jeze. Tržič, o katerem so raztrosili, da je nemški kraj, se preraja k novemu narodnemu življenju.

rata pač druga proti drugi postopati obzirno. Tekmovati ne smeta na noben način. Rivaliziranje pomeni boj, pomeni prizadevanje, izpodrinit taktike. Med vama mora to biti izključeno. Počakajta, da se vidi, če ima baron Herbert sploh namen, se poročiti in zlasti počakajta, da sam pokaže, katera mu je ljubša.

Berta pa s temi nasveti gospe Katarine ni bila nič prav zadovoljna. »Če ne smem tekmovali — kako naj se pa vedem proti baronu? Tega vendar ne morete zahtevati, naj ničesar ne storim, da bi se mu prikupil in omilila.«

»Tega tudi ne zahtevam,« je odgovorila gospa Katarina. »Bodite z njim prijazni in ljubeznivi, a nič bolj kakor z drugimi gosti. Radi se imata in ta medsebojna ljubezen vama bo kazala mejo, čez katero ne sme nobena stopiti.«

S tem sta se naposled zadovoljili tako Ada kakor Berta in sta pazljivo poslušali nadaljna navodila gospe Katarine o potrebnem taktu v občevanju z mladimi moškimi sploh in zlasti v občevanju z možem, ki ga ljubita dve najbližji sorodnici, ki pa se še ni za nobeno izrekel. To poučevanje je trajalo celo popoldne in ko je gospa Katarina končno zapustila svoj gojenki, bi se morala priznati, da teh ljubeznivih deklet nobena stvar na svetu tako ne zanima, kakor moški spol.

(Dalje prihodnjic.)

To pa maloglavim tržiškim Nemcem ni po godu. Svoje jeze si ne upajo stresiti v Tržiču. Zato pa si jo hlade z dopisi, katere pošiljajo prirogi »Grazer Tagblatt«, to je »Deutsche Stimmen«.

Slednjo nedeljo pero tega ali onega Slovence, če je le ganil s prstom v prid slovenstvu ali pa grde kar splošno vse, ki se poteza za narodno probujenje Tržiča.

Da v izrazih niso izbirčni in da se dostikrat oddalje od resnice, ni treba praviti.

Hudobnost in krivičnost se ne more drugače kazati kakor tako.

Ali tudi nevedne so glave tržiškega nemštva.

Dne 5. julija 1908 je bila otvorena železnica Kranj-Tržič.

Ta dan naj priča Tržič, da je slovenski.

V ta namen so se zedinili pristaši obeh strank k skupnemu nastopu.

Kar so hoteli, se jim je posrečilo.

Po Tržiču je plapolalo trobojnic, kakor še nikoli, živio in na zdar-klici niso hoteli utihniti.

Nemci so bledeli od jeze.

Radi tega so izlili svoj žolč že dvakrat v »Deutsche Stimmen«.

V prvem dopisu je bilo resnično samo to, da je bila otvoritev železnice dne 5. julija 1908. Vse drugo so pa bile pobožne želje, da ni bilo drugače. Sicer pa bi se tako pisarenje krstilo drugače.

V drugem dopisu pa je razstavil dopisnik svojo nevednost. Nevedne učiti, je dobro delo.

Da ne bodo rekli Nemci, da se učimo samo od njih, jim hočemo biti to pot mi učitelji.

V številki »Grazer Tagblatt« z dne 2. avgusta piše dopisnik, da belo-višnjevo-rdeča trobojnica ni deželna barva kranjska, ampak da je panslavistična zastava. Med tržiškimi Nemci jih je precej, ki so rojeni v deželi kranjski. Med njimi sta celo dva v službi dežele kranjske.

Ako ne vsi, bi morala ta dva poznati deželno barvo. Preverjeni o ukaželnosti tržiških Nemcev, jih prosimo, da poslušajo tale ministrski razpis z dne 23. septembra 1848, št. 478/114.

In Erledigung der in dem Präsidialberichte vom 20. v. M. Z. 2000/Pr., dessen Beilage zurückfolgt, gestellten Anfrage wegen Bestimmung der Farben für die krainische National- u. Kokarde, zugleich aber mit angemessener Berücksichtigung der mir später über denselben Gegenstand zugekommenen im Anschlusse mitfolgenden und beachtenswerten Eingaben des Verwaltungsrathes der Laibacher Nationalgarde, dann mehrerer Reichstagsdeputierten aus dem Lande Krain, finde ich mich veranlasst in Ansehung dieses Gegenstandes Folgendes auszusprechen.

Da aus den hierorts in dieser Angelegenheit vorgekommenen mehrfachen Verhandlungen und Erörterungen hervorgeht, dass das ursprüngliche Wappen des Landes Krain perlweis, blau und roth war, wenn gleich später im Jahre 1463. von Kaiser Friedrich IV. »der gemain Landschaft« (wie es in der Urkunden lautet) d. i. den Ständen von Krain statt der Perlfarbe die Goldfarbe zugestanden ward, welches Zugeständnisses sich dieselben auch fortan bedienten, da mit der erwähnten ursprünglichen alten Landesfarbe weis, blau, roth, auch das nach dem Regierungsantritte des jetzt regierenden gnädigsten Kaiser Ferdinand im Jahre 1836. neuerdings für das Herzogthum Krain bestätigte und mit Hofkanzleierlass vom 31. October 1836 Z. 21.911 bekannt gegebene Wappen übereinstimmt, da ferner nach dem Inhalte der oben bemerkten drei neuesten Eingaben mit allem Grunde anzunehmen ist, dass der Wunsch — wenn nicht der Allgemeinheit — doch gewiss der überwiegenden Mehrheit im ganzen Lande Krain und insbesondere bei der Nationalgarde dahin gerichtet ist sich der zuletzt bezeichneten alten Landesfarbe (weis, blau, roth) nicht aber der provincialständischen als eigentlicher Nationalfarbe zu bedienen, so erachte ich es im Interesse der öffentlichen Ordnung und Ruhe zur Aufrechthaltung derselben für angemessen die anstandlose Erfüllung dieses letzterwähnten Wunsches hiemit zu gestatten und anzuordnen.

Hiebei bleibt es übrigens der dortigen Provincialständen unbenommen, auch fernerhin von dem oben gedachten speciellen Zugeständnisse für sich selbst Gebrauch zu machen, insoferne sie wirklich darauf einen besondern Wert legen, und nicht etwa, vom ächt patriotischen Sinne geleitet, im wohlverstandenen Interesse der Einheit es vorziehen sollten, auf jenes immerhin eine Sonderung mit sich führenden Zugeständnis zu verzichten, und sich nun der allgemein-gewünschten Nationallandesfarbe anzuschließen und zu bedienen.

(Dalje v prilogi.)

Ste slišali in razumeli? Zato pa: »Na ta bender prisegamo, prisego našo čuj nebo.«

Glasovi iz Idrije.

Ker so naprednjaki s pomilovanjem prezrli ognjegasko v klerikalnem stilu prirejeni in vsled tega ponosno veselico, skuša sobotni »Slovenec« nevoljo in srd ognjegascov fruktificirati v svoje umazane politične namene. Dober tek! Nam ni žal nikogar, ki je naš samo po imenu, po zunanosti, in srecu pa ponižen sluga tistim, od katerih je bil slovenski narod vedno tepen. Zdi se nam, da je bila ognjegaska veselica potrebna, da so se razbistrili pojmi. Iz tega razloga smo njenim prirediteljem samo hvaležni.

C. kr. pošta — stalna rubrika. Ko smo v zadnjem poročilu omenjali nerednosti na naši pošti, imeli smo priliko v neki družbi razgovorjati se o popisanih razmerah. Vsi člani družbe so bili mnenja, da je bil naš članek premil, da so bile izpuščene marsikateri hujše stvari, in nekdo je celo pristavil, da bi morala med idrijskimi glasovi biti stalna rubrika »C. kr. pošta«, ako bi hoteli beležiti vse nedostatke v tem uradu. S tem je mnogo rečeno. Ne mislimo sicer tako hudo kot dotični gospod, ker se nam zdi nemogoče, da bi bila pošta uprava gluha na vse pritožbe in bi ne bila v stanu napraviti reda na naši pošti. Prepričani smo, da se mora obrniti na bolje. Dokler pa se bodo nerednosti vršile, seveda ne bomo mogli — molčati. Na rednem poslovanju c. kr. poštne urada je interesirana vsa javnost. Javne zadeve pa spadajo v javno diskusijo. — Nadaljnje svoje zadnje poročilo moramo najprej omeniti, da se na našem poštnem uradu preveč nemškutari. V tem oziru se posebno odlikujeta gospa poštarjeva kot pomožna poštna uradnica in gospodična ekspeditrice. Vsi poštneprejemni listi, ki so vendar dvojjezične tiskovine, se izpolnjujejo samo nemško, če tudi so naslovi slovenski. To se godi zlasti pri priporočilih pismih, kjer se uradnicam ne ljubi prestaviti v nemškem jeziku natiskanega imena kraja, kjer se je pismo oddalo na pošto. Če ni v tem postopanju najti pomembnejšega zistima, je to vsekakor skrajna nemarnost. Zelim, da nam v bodoče ne bode več treba pisati o tem, kako domači uradniki na domačih tleh zaničujejo slovenski jezik!

Na porodu umrje v našem mestu razmeroma zelo veliko število žena. Ravno minoli teden so zopet eno pokopali. Med ljudstvom se govori marsikaj o vzroku smrti. Teh govorice za enkrat še nečemo kontrolirati. Opozorjamo pa nanje sanitetno oblast, ki je dolžna, da čuje nad najdragocenejšim blagom, človeškim življenjem. Z večnim zakrivanjem se ne opravi ničesar. Koliko žena bi bilo dane zdravih, ko bi se malo bolj pazilo na babice. Tako pa skoraj vsaka druga boleha. Dolžnost zdravnikov je, da vsak slučaj, za katerega zvedo, neusmiljeno naznanijo. Mati velike družine je vendar več vredna, kot kaka pijana babica.

Obvezno zavarovanje po železnici potujočih.

Budimpešta, 7. avgusta. Glasilo ministra Kossutha »Buda-pest« napoveduje, da predloži minister Kossuth zakonski načrt o obveznem zavarovanju proti nezgodam vseh po ogrskih državah železnica potujočih oseb. V ta namen se podražijo vozni listki za par vinarjev. Iz tega zvišanja bo imela država 20 milijonov kron več dohodkov na leto. Na ta način se stroški za jamstvo in odškodnine zvrnejo z državnih železnice na občinstvo.

Madžarsčina pri diplomaciji.

Dunaj, 7. avgusta. Minister baron Aehrenthal je razposlal na vsa diplomatska zastopstva okrožnico, da se morajo dopisi in vloge madžarskih strank reševati v madžarskem jeziku. Le za uradni arhiv ima nemščina veljavo. Kjer ni madžarske zmogljivosti uradnikov, mora se nemška rešitev poslati v ministrstvo, da jo prevedejo na madžarski jezik. Vsi napisi na poslaništvih morajo biti nemški in madžarski. — S to naredbo se je ugodilo madžarskim zahtevam, s katerimi so nastopili posebno v zadnjem delegacijskem zasledanju.

Kdo drži bana Raucha.

Budimpešta, 7. avgusta. Az Ujsag« piše, da Rauchova politika stremi poglobitvijo za tem, da si ohrani naklonjenost grofa Adrassyja. Banu Raucha je namreč dobro znano, da dokler je bil Andrassy s Polonijem dober, je lahko ta vključil njegovi kosmati vesti dobro spal. Isto je tudi z banom Rauchom. Do-

kler ni med njim in grofom Andras-sjem nasprotstva, tudi Rauch lahko mirno spi ter varno sedi na banski stolici.

Srbska skupščina o trgovski pogodbi z Avstro-Ogrsko.

Belgrad, 7. avgusta. Tudi zvečer je bila burna seja. Naprednjaki in narodnjaki so bili še vedno razkačeni zaradi znanega očitjanja staroradikalca Mišića, češ, da sta zaroto proti Obrenovićem uprizorili narodna in napredna stranka. Pri debati o trgovinski pogodbi so narodnjaki, naprednjaki in mladoradikalci ostro kritikovali trgovinsko pogodbo, češ, da je le posledica zavožene Ribarčeve vlade.

Romunski kralj nevarno zbolel.

Bukarešt, 7. avgusta. Kralju Karlu, ki že nekaj časa ni zapustil več postelje, se je zadnje dni bolezen nevarno shušala ter se je bati najhujšega.

Dogodki na Turškem.

Novo ministrstvo. Carigrad, 7. avgusta. Finančni porfelj v novem ministrstvu ima dosedanji finančni minister Zia paša. Vakufski minister, Mladoturek Ekrem beg, je sloveč pesnik, katerega pesmi pa so bile dosedaj strogo prepovedane. Novo ministrstvo ima le nalogo, da izvede volitve v parlament, nakar se umakne parlamentarnemu ministrstvu. — Novi veliki vezir je razposlal na vse oblasti okrožnico, v kateri naznanja svoje imenovanje s pripombo, da je sultan s tem, da je dal ustavo ter zajamčil sklicanje parlamenta, znova dokazal, kako iskreno želi, naj bi bili vsi njegovi podložni brez razlike vere in narodnosti srečni in zadovoljni. — Nadalje je Kiamil paša z vsjo odločnostjo nastopil proti reakcionarnemu gibanju, posebno proti tistim odpuščenim vojunom in uradnikom, ki so hoteli ustanoviti v Carigradu politični staroturški klub kot protitežje proti mladoturškemu odboru.

Ponosni častniki. Skoplje, 7. avgusta. Sultan je pomaknil za stopnjo višje vse častnike pri 3. voju. Enver beg je postal brigadni general. Toda on in z njim vsi častniki so povišanje odklonili, ker vidijo v tem sultanov namen, jih odvrgniti od mladoturške stvari.

Selamluk. K današnjemu selamluku je prišlo zopet mnogo tisoč ljudstva, ki je z vojski vred sultana viharno aklamiralo. Selamluku so prisostvovali tudi inozemski diplomatje s soprogami. Po selamluku je sprejel sultan novo ministrstvo in diplomatski zbor. Pred diplomatji je sultan sam prečital izjavo, da je obnovil ustavo, in zastavil je svojo vladarsko besedo, da bo ustavo spoštoval ter se v bodoče natanko ravnal po njej. Tefik paša je sultanovo izjavo prevedel v francoski jezik. Potem je odgovoril italijanski poslanik, da ponavlja čestitke diplomatskega zbora ter izraža veselje nad tem dogodkom, ki se ga veseli ves svet. Nato je sultan podal vsem poslanikom roko ter jim naročil zahvalo vladarjem za naklonjenost.

Mladoturška vlada. Mladoturški odbor je izdal na narod proklamacijo, v kateri svari pod najstrožjimi kaznimi pred krvno osvetjo; narod naj ostane miren, vladni uradniki pa, naj izpolnjujejo svoje dolžnosti. Vse aretovane dostojanstvenike, tudi dvorskega astrologa so prepeljali v ječo vojnega ministrstva, kjer ostanejo do odprtve parlamenta. Mladoturški odbor hoče par vojnihi ladij z vdano posadko imeti zasidranih v bližini sultanove palače, da ima za vse slučaje palačo v oblasti. Mladoturški odbor za slogo in napredek naznanja v daljši publikaciji, da je vladar dal deželi pošteno in lojalno ministrstvo, ki je vredno upanja vsega prebivalstva. Nadalje pravi publikacija, da mladoturški odbor nima pooblastila, da bi se umešaval v vladne posle ali posredoval glede imenovanja funkcionarjev. Nihče nima pravice, zahtevati v imenu naroda kaznovanje drugih. Zato priporoča odbor respekt in poslušnost napram sultanu in zaupanje napram ministrstvu.

O prestolonasledniku. Po določbah ustave je določen za prestolonaslednika najstarejši sultanov brat princ Mohamed Rešad Efendi, ki je že star 64 let. Kakor vsi turški principi, je tudi prestolonaslednik dosedaj živel v nekakem ujetništvu, da bi ne postal sultanu nevar. Odkazana mu je bila majhna palača, kjer so ga nadzorovali uslužbenci, ki jih je določil v ta namen sultan. Poleti je živel v svojem letnikovcu blizu Pere, kjer se je bavil s sadjerejo in vrtnarstvom. Presto-

lonaslednik je baje zelo dobrušen in inteligenten. Brata sultana ni videl že več let. Ako zasede prestol, dobi ime Muhamed V. Prestolonaslednik ima dva sina in eno hčer.

Dopisi.

Iz Dornberga. Pred nedavnim časom smo naznanili, da priredi društvo »Naprej« v Dornbergu znamenito šaloigro »Cigani« v treh dejanjih dne 30. avgusta t. l. Na prošnjo »Zveze narodnih društev za gorško« smo veselico prenesli na 23. t. m., in sicer radi tega, ker ima 30. društvo »Iprava« v Mirnem veliko veselico in se bo tam isti dan ustanovilo »Sokolsko društvo«. To smo tudi naredili zato, ker se čutimo popolnoma pripravljene že sedaj. Vloge igre so v tako dobrih rokah, da je sploh izključen strah ali pa misel, da bi kateri igralec naredil kako hibo v svoji vlogi. Pa ne samo igra, ampak tudi drugih zabav se ne bo pogošalo dne 23. t. m. v Dornbergu. Šaljiva pošta, razni šaljivi muzeji, srečanje in sploh podobnih zabav bo na izbero, tako da se bo lahko vsakateri za malo vinarjev, kateri se bodo nabrali zgolj za družbo »Sv. Cirila in Metoda«, razen veselice in plesa, katerih dobiček se uporabi za prepotrebno ljudsko knjižnico v Dornbergu, zabaval popolnoma po svojem okusu. Za poskočno mladino bo pa skrbel vojaški orkester pešpolka št. 47 iz Gorice. Natančen spored slavnosti objavimo pravočasno.

S Planine pri Vipavi. Že smo mislili, da nas slavni duhovnik pušti na miru, a smo se motili. Ves predpretekli teden ga ni bilo doma in nas je pustil brez vsakršnega namestnika takorekoč na cedilu. Želeli je, da nas tudi ob trgatvi pušti, ker kdor ne dela, ne zasluži tudi plačila. Bomo videli, če se bo po tem ravnal. Tedaj, predzadnjo soboto se je naš »gespud« vrnil, a nedeljo potem nas je že »šinfak«. Primerjal nas je s kamelo. Ako pozna kamelo, potem mora tudi vedeti, da ima kamela velik želodec, ki še tako velike Jozete lahko požre. Pa grbaste kamele smo, bomo videli, če bo dobra grbasta bira. Le tako naprej, se prej spoznamo. Vpil je čez nesramno lažnive in obrekljive časopise. Gotovo je, da lažnivi in obrekljivi časopisi so le katoliški, in sicer »Domoljub« in »Slovenec«. Kaj ne, ta dva sta imeli pred očmi? Umazani časopisi nas grdi, obrekujejo, zato bodimo možje, ker brez preganjanja ne pojdemo v nebesa, tako približno je rohnal na prižnici, zares lepo upanje, le držite se ga. Žal, da vas ne morem prav razumeti, ker mora že bistra glava biti, da tako govorjenje razume. Kakšen jezik pa je to? Anti ne slovenski v kočevski »sprahi!« Barantali ste in ponujali sv. pismo ljudem. Sv. pismo je lepo, a držati se ga morate najprej vi in vaš regiment, potem bo dobro. Dobro pa ni, drugače delati in učiti, ampak treba tako ravnati, kakor je Jezus sam delal in bil nele pravi učenik miru, ampak tudi zgled celemu svetu. Kristus ni zmerjal in obrekoval ljudi, kakor ste vi meseca aprila nas zmerjali, ko smo hoteli pošteno gozdno gospodarstvo izbrati. Zadržite se na nas: Liberalci, bogataši, mogotci ste že »fuč«, vi ne boste več nas komandirali, vam je že odklenkalo, ker vse je moje, vse je naše itd. Potem ko ste videli, da vam ni šlo po godu, ste pa rekli, da ste se prenaglili, da ste bili slabo poučeni. Mi pa rečemo: Niste se ne prenaglili, ampak ste mislili, da imate nas Planince že v žepu, a ste se varali in še se boste varali, če nas ne pustite na miru. Pustite nas in naše časopise v miru in zagotovimo vam, da bo prav dobro za vas. Če pa vam klerikalna žila ne da miru, pa nadaljujte. Kdor se zadnji smeje, se najbolje smeje. Bodite mož kakor treba in pustite vse one, ki vas šuntajo, na strani, kajti neka vrsta krvi vas ne bo osrečila. Tedaj bojte se krivih prerokov, ki vas hočejo le v svoje strankarske namene zlorabljati. Ako pa počete poslušati našega sveta ter nas in naše časopise v miru pustiti, je tudi prav. Po vaših delih vas bomo sodili in rečemo le, ako hočete vaš »kšeft« nadaljevati, nas morate z imenom na prižnici in drugje imenovati, potem se ložje zmenimo. Tako naj pa ostanejo z bogom za danes!

Iz Gornje Šiške. Občinska volitev v občini Gornja Šiška je končana. Županom je ponovno izvoljen g. Ivan Zakotnik v Šiški, v starejšinstvo pa sledeči gospodje: Franc Bahar in Jakob Novak v Šiški, Franc Šusteršič v Zapužah in Ivan Skander v Dravljah. Letošnja obč. volitev je bila jako živahna, oddanih je bilo skoro 400 glasov, kar se pri nas še ni zgodilo. Bil se je namreč gospodarski boj, kdo bo gospodar občine in kdo naj vodi občinsko gospodarstvo in zastopa občino, ki obstoji iz dveh podobnih Gornja Šiška in Dravlje. Dosedanji župan g. Ivan

Zakotnik skazal se je z županovanjem preteklih treh let sposobnega voditi ta posel. Pokazal se je namreč po njegovem prizadevanju v 3 letih lep napredek občine: dve požarni brambi v Gor. Šiški in v Dravljah, novo občinsko pokopališče v Dravljah, ki je naravnost krasno, regulacija vasi Gor. Šiška, poprava cerkve sv. Marije v Kosesah, ki je bila že od l. 1895 nevarna in druge manjše poprave; vse to je bilo delo 3 let, dokaz, da je bila občina v spretnih rokah. Zato ni čudo, da so se gg. volilci zavzeli za to gospodarstvo in še naprej pripomogli, da je zmogala ideja dela, da je občina zopet v podjetnih in naprednih rokah. To nas veseli. Ker pa v naši občini ne igra politika nobene vloge pri obč. volitvah in pri raznih zastopih, se je tudi pazilo, da se take može, ki hočejo na vsak način politične prepire v občini, ne sprejme v obč. odbor in tako sta bili obe stranki toliko previdni, da ni hotela nobena kandidirati v odbor nekega Iv. Berganta iz Dravlj, ki je sicer načelnik mizarске zadruge v Vižmarjih, a tako zavozel klerikalec, da, ko ga je dravljjska podobčina pred 2 letoma poslala kot zastopnika v krajni šol. svet v Št. Vid, ni vedel, da je poslan paziti na koristi in potrebe dravljjske podobčine, temveč je le načelniku kraj. šol. sveta kaplanu Zabretu pomagal šikanizirati politično mu neljubo učno osebje. Pričakujemo od g. Berganta, da sedaj ne bo čakal nove volitve v kr. šol. svet, temveč da ta svoj mandat odloži, ker menimo, da je zdaj sprevidel, da v kr. šol. svetu politika ni tako potrebna kot n. pr. — v mizarški zadruzi! Glede gg. volilcev bodi povedano, da so se zadržali dosti dostojno in možkato. Omeniti nam je le šentvidskega župnika Malovrha, ki je bil pomotoma vpisan v I. volilni razred v naši občini, kar mu naprej povemo, da ne bo nikdar več. Ta mož je tu igral jako klavarno vlogo. Obljubil je namreč vsakomur, kdor je prišel k njemu, bodisi ene ali druge stranke, da bode volil z dotično stranko. Poleg tega je žutil v sebi še toliko agitacijske sile, da je šel po naši občini iskat pooblastil od ženskih volilk, a so bile toliko pametne, da ga mu ni nobena hotela dati (imena na razpolago). Ko se je končno približal dan volitve 17. julija, pripeljal se je gosp. župnik na vsegodaj v Dravlje in tu ga je srečno ujel na kosilo neki kmet Adam po imenu. Njegova stranka je sijajno pogorela, — čeprav je sam g. župnik še zadnjo uro pred volitvijo hodil od hiše do hiše po Dravljah in iskal kalinov, ki jih ni — dobila je namreč le 4 proti 16 odbornikom. To je Adamovo boljše polovico tako ujezilo, da, ko je župnik obiral nezasužene piške, ni mogla več strpeti ob njegovi navzočnosti, temveč je hitela ven na cesto in tam zllila svojo jezo nad mimoidočimi volilci. Za zaključek je še nekega delavca, ki je izražal veselje zmage s petjem, z vodo polila. Radovedni smo, kakšen učinek je napravil ta prizor na g. župnika? Svetovali bi mu, naj bo drugič za take slučaje previdnejši in naj raje doma ostane. Mesto da bi šel iskat pooblastil okrog zdravih volilcev, naj raje bolnike obiskuje in namesto da se v naše občinske zadeve vtika, ki mu prav nič mar ne gredo, naj raje uredi, da se v Podgori bivajoč neporočen par, čigar mož nosi sicer talar, vede toliko neuravno, da se ne bode vsa podgorska mladina pohujšala. Poleg tega mu pa še v verskih zadevah prav v Št. Vidu protestantovski pastor v zelnik hodi in tam naj raje potrebno ukrene, da bo zaslužil ime duhovnega svetnika, ker prepričan naj bo, da so naši občani toliko probujeni, da razločijo vero od politike in občinsko gospodarstvo od zajcev!

Iz Ptuj. Akademično ferijalno društvo »Bodočnost« v Ptuj je imelo dne 1. t. m. svoj letni redni občni zbor, ki pa je bil slabo obiskan; vzrok temu je bilo deloma slabo vreme, v veliko večji meri pa gotovo indolencia »priških« akademikov in zlasti abiturijentov, od katerih ni bilo k zborovanju niti enega. Želeti bi bilo, da bi se akademiki zanimali nekoliko bolj za svoje društvo, kajti ob strani stati in gledati ter kritizirati je gotovo lažje nego truditi se in delati. Upajmo, da pridejo do prihodnjč tudi ti komodni gospodje do prepričanja, da je le v delu rešitev in napredek nekega društva ampak tudi našega naroda! Občni zbor odprl t. predsednik in poroča o delovanju društva v preteklem letu. Letošnje društveno delovanje je bilo v primeru s prejšnjimi leti dokaj živahnije in plodovitejše. Društvo je priredilo dve prireditvi in sicer dne 1. septembra na Ptujski gori veselico in v oktobru koncert s plesom v Ptuj. Obe veselici sta moralno uspeli jako dobro; v gmotnem oziru pa je bil koncert v Ptuj manj zadovoljiv, ker so se oni, katerim je bil pred vsem namenjen, t. j. Ptujčani s par častnimi izjemami odklikovali s svojo — odsotnostjo. T. tajnik prečita na to svoje tajniško poročilo. Temu sledi

poročilo knjižničarja. Glavni namen društva je širiti prosveto in omiklo med našim ljudstvom ter dvigniti naš usod na višjo stopnjo prosvete in omike. Da doseže ta namen, hoče društvo ustanovljati javne ljudske knjižnice. Dne 1. sept. 1. l. je storilo v tem oziru prvi korak in ustanovilo na Ptujski gori, ki je v narodnem oziru zelo izpostavljena, svojo I. knjižnico, kalera prav lepo uspeva. Ustanovitev te knjižnice je stala društvo nad 100 kron. Ta denar se je nabral deloma kot udnina članov, večinoma pa je to čisti dohodek veselice na Ptujski gori in koncerta v Ptuj. G. nadučitelj Pesek je daroval v ta namen 2 K, za kar se mu društvo iskreno zahvaljuje. Društveni odbor se peča ravnokar z ustanovitvijo II. ljudske knjižnice pri sv. Ani na Krembergu. Nabranih je že okoli 70 knjig in poskrbljeno je že tudi za marljivega knjižničarja. Treba je le še nekaj denarnih sredstev za vezavo knjig in upati smemo, da bomo mogli še tekom letošnjih počitnic ustanoviti II. javno ljudsko knjižnico na naši skrajni severni meji. V imenu odbora izreče iskreno zahvalo vsem, ki so darovali knjige, zlasti t. kand. jur. Rodošku. Obrača se ob enem na vse prijatelje in pospeševalce društva, zlasti na tovariše akademike in abiturijente, na vso slovensko inteligenco, zlasti pa na naše narodno učiteljstvo, naj stopijo v naš krog, naj podpirajo naše stremljenje duševno, naj nam pa pomagajo tudi gmotno, bodisi s primernimi knjigami, bodisi z denarnimi prispevki. Po poročilu preglednikov je izpregovoril pri slučajnostih predsednik Zveze narodnih društev g. nadučitelj Pesek nekaj odkritostnih besed, s katerimi svari društvo pred nekaterimi napakami in poda nekaj praktičnih nasvetov, kako bo treba delati v bodoče, da si pridobi društvo simpatij tudi tam, kjer jih še sedaj nima. K besedi se oglasi še dr. Koderman, ki dokazuje, da mora, ako hoče društvo uspešno delovati, imeti gotove skupne vodilne ideje, svoj program. Sklene se ustanovitev društvenega tamburaškega zbora in da društvo pristopi »Zvezi narodnih društev«. Po slučajnostih so se izvršile volitve. Na to zaključil t. predsednik občni zbor in se zahvali vsem gostom, zlasti učiteljstvu za udeležbo ter želi, da društvo v bodoče krepko napreduje in se čvrsto razvija. Ljubezen do naroda in do njegove boljše bodočnosti naj nas združuje vse brez razločka v delu za narod!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. avgusta.

— Zloraba prižnice in spovednice. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem se je končala predvčerajšnjim dolgotrajna razprava o tožbi župljanov fare na Jančah proti njih župniku Ivanu Dobnikarju, ki jih je na prižnici psoval in zmerjal. Cela stvar se je vlekla nad eno leto, v Litiiji je bilo 8 obravnav, v Ljubljani pa dve. Župnik Ivan Dobnikar je bil obsojen na 200 K denarne kazni oziroma 20 dni zapore. Poplačati mora vse kazenske stroške, ki znašajo par tisočakov. Iz obravnave se je razvidelo, kako se zlorablja prižnica. Pri tem so pa prišle še druge zanimive stvari na dan, stvari, ki svedočijo, kako duhovniki svojo avtoriteto in celo spovednico zlorabljajo za zapeljivanje ljudi h krivi prisegi. Pri obravnavi je neka ženska po imenu Mahkovec izpovedala, kako jo je župnik navajal, naj pod prisego po krivem pravi. Vseled tega se je ves akt odstopil državnemu pravdnistvu, ki je proti temu božjemu namestniku začelo kazensko postopanje zaradi hudodelstva goljufije. Pokazalo se bo še tudi, da je Juri Jančar vpričo Julijane Anžur in Jan. Anžurja pravil: »Kaj če sem pričal (po krivem?), saj so župnik rekli: Ti pričaj tako, da bo za me prav, pa prid k meni k spovedi, jaz ti bom odvezo dal.« Izkazalo se pa bo še veliko več. Že pri tej obravnavi je prišel na dan skandal, ki svedoči, kako velikanska lopovstva se gode v spovednici pod plaščem zakramenta sv. pokore. Neki dečko in neka deklica sta bila svoj čas v Litiiji zaslišana kot priča v neki kazenski zadevi proti župniku Dobnikarju. Otroka sta izpovedala po pravici, kar župniku ni bilo v prilog. Da bi ta dva otroka pripravil do krivega pričevanja, se je župnik poslužil uprav internalnega sredstva. Prireditelj je misijon ad hoc in ta dva otroka vlekel v spovednico, kjer ju je izročil dotičnemu kapucinu, ali kar je že bil njegov pomočnik. Ta kapucin oziroma spovednik je otroka mrevaril na vse načine in ko sta bila popolnoma zbegana, jima je ukazal, da morata iti župnika prositi za odpusčenje in priznat, da sta pri sodišču po krivem pričala. Otroka sta v svojem strahu seveda ubogala in šele ko sta ta ukaz izvršila, sta dobila odvezo. Zdej je župnik Dobnikar na podlagi tega v spovednici doseženega

uspeha proslil za obnovitev sodnega postopanja in predlagal dva otroka kot priči. Sodnik v Litiji je otroka zaslusal. Kakor sta bila v spovednici in najbrž tudi še potem naučena, tako sta tudi povedala, da sta pri prvem zaslišanju po krivem pričala. Toda prefrigani župnik in brezvestni kapucini sta bila pozabila naučiti ta dva otroka, kako se naj lažeta o dogodku samem, o katerem sta pričala. Otroka sta samo trdila, da sta po krivem izpovedala, a ko ju je potem sodnik začel izpraševati, kako se je dotični dogodek izvršil, sta pa zopet tako izpovedala kot pri prvi obravnavi in s tem dokazala, da sta tudi prvič resnico povedala. Sodnik ju je seveda prijel in otroka sta brez vsega obotavljanja priznala popolno resnico, priznala tudi, kako sta bila pripravljena in povedala, da je tako res, kot sta prvič povedala. To stoji v aktu in ta akt bo v zvezi z roko državno pravdnitvo. Da bomo tej zadevi posvetili vso pozornost, je gotovo.

— **Odkritje spominske ploče v Bosni** padlim oficirjem in vojakom domačega pešpolka št. 17 se je vršilo te dni in smo o njem na kratko poročali. Svojemu poročilu lahko dodajamo, da je nastop škofa Jegliča na vse občinstvo napravil najmučnejši vtisk. Vsa slavnost je imela nekaj dostojanstvenega, škof pa je vse pokvaril. Ljudje niso vedeli, ali govori na prižnici cerkven dostojanstvenik ali kavdra tam vijoličast purman. Celo gornještajski vojaki, ki gotovo niso posebno inteligentni ljudje, so se iz škofa norca delali. Kdor se ne zna vesti, kdor ne zna primerno govoriti, naj pri takih prilikah ne sili v ospredje. Če že škof sam ne uvideva, da nima govorniškega daru in da se ne zna primerno obnašati, naj bi ga na to vendar opozorili kanoniki. Saj morajo kanoniki sami priznati, da jih škof s svojo nerodnostjo kompromitira in smeši vse skupaj.

— **Iz računov klerikalnega županstva.** V ob županstva na Črnem vrhu nad Idrijo izdanemu računu občine za leto 1907. nahajamo pod točko 166 »Občina prejela posojila 1100 kron, ta znesek je obenem vključil med stroške, ne da bi se navedlo, zakaj se je posojilo faktično izdalo. Nekaj občinarijev se je že pred dolgim časom obrnilo radi te točke za pojasnilo na deželni odbor, pa do danes še niso prejeli odgovora. Tako je stvar le še bolj zagonetna. Naj vendar županstvo to pojasni, saj je v njegovem interesu. Sicer si bomo mislili, da je šel denar za klerikalne namene, katere se pa noče izdati. Občinariji hočejo biti na jasnem! Poleg te zanimivosti pa najdemo v občinskem računu še sledeče: za popravilo cerkve in župnišča se je izdalo 411 K 77 vin., nagrade organistu 240 K, župniku 100 K, cerkovniku 100 K, cerkvenim pevcom 20 K, za zgradbo novega župnišča 800 K, v vsem skupaj za cerkvene namene lepo vsoto 1671 K 77 vin., in to pri računu, ki izkazuje v celem dohodkov 7355 K in stroških 8228 K 74 vin., torej 873 kron 63 vin. primanjkljaja. Toliko torej izda občina brez potrebe za cerkev. Kam pa gre denar, ki se nabere v cerkvi, naj nam blagovolijo povedati cerkveni ključarji! Saj se vendar precej nabere med našim vernim ljudstvom. Čemu potem še občino izkoriščati za klerikalne namene. Tako vidimo, kako korist ima občina, če ima klerikalno večino v občinskem zastopu! Klerikalni odborniki so župnikovi hinavci, nikdar pa pravi zastopniki občinskih interesov. Kakor kaže ta slučaj, bo treba naprednim manjšinam strogo paziti, kako vodijo klerikalna županstva občinske račune. Tudi črnovrško županstvo naj bo pripravljeno na strogo kontrolo od strani naprednjakov.

— **Železnica Trebnje - St. Janž.** Podpisani zastop občine z ogorčenjem protestira, da si upa vodstvo nove železnice Trebnje-St. Janž tako predrzno izžigati slovensko prebivalstvo s tem, da je na prvo mesto postavilo nemški napis na kolodvorskih poslopih. — Ta protest izraža občina v imenu ljudstva, ki je nad tako predrzno žalitvijo skrajno ogorčeno, saj je v naših krajih ljudstvo izključno slovensko. — Na Gorenjskem, na Jesenicah je na postaji napis: »Jesenice-Assling.« Torej najprej slovenski, a šele nato nemški napis. Z ravnoisto pravico, oziroma še večjo, ker pri nas sploh nobenega Nemca ni, smemo s polnim pravom zahtevati, da se respektira naš slovenski jezik in se na prvo mesto postavi na vseh kolodvorih nove železnice slovenski napis. Oziraje se na to tehtne vzroke prosimo, da se takoj popravijo v našem zmislu vsi napisi po vseh kolodvorih nove železnice Trebnje - St. Janž. — Županstvo občine St. Janž na Dolenjskem, dne 5. avgusta 1908. — Župan: Ivan Prijatelj. Svetovaleci: Vinko Berce, Jožef Repovž, Janez Sternad.

— **Preporoditelji naroda v Kristu** — lažniveci in obrekovalci. Iz

Istre se nam piše: Preporoditelji naroda v Kristusu kralju ob sinji Adrij, so bili sklicali za minulo nedeljo v Dolino pri Trstu shod, z namenom ustanoviti le tam »Katoliško izobraževalno društvo«. Sklicatelja sta bila klerikalna petelina, kaplan Šonc iz Boljuna in kaplan Volk, kateri je šele pred par meseci došel od neke s Kranjskega v Dolino. Iz Ljubljane je pa prišel neizogibni »ricmanjski mučenik« (na Primorskem znan pod imenom »lemenatarski dezertar«) z nekim Ravnikarjem. »Sklicatelji« so pred nameravanim shodom opili par izgubljenih duš, s katerimi so hoteli razsajati in v »Gospodu« reševati istrsko ljudstvo na shodu. Neki žganjar je vzkliknil: por... ma... a, rui smo za sveto vero!« ravno tako, kot neki klerikalni pijanček na nekem klerikalnem shodu na Goriškem: »Ostja, kristjani smo!« No, klerikalnim emiserjem se ni posrečilo njih nekrščansko delo. Razjarjeno — a ne zapeljano ljudstvo je te zdražbarje naglajalo, da so jo morali popihati v kaplanijo. Na kako klerikalno zborovanje niti misliti ni bilo. Resnici na ljubo moramo konstatirati, da zdražbarjem ni sledilo niti deset ljudi, kajti še tistih par, ki so jih posili naglajali na zborovanje, se je sramovalo slediti novodobnim razkolnikom. V očiglednem dejstvu smo poročilo ponedeljkovega »Slovenca«. Na uprav nesramen način se je vrgel na zaslužnega in v narodnem delu osivelega moža-poštenjaka gospoda nadučitelja Bunca in na od vseh spoštovanega učitelja gospoda Urbančiča. No, ta dva gospoda naj bosta prepričana, da je blatenje »Slovenca«, za nju najboljšje sprječevalo, ker to je le znamenje, da sta na pravi poti in na svojem mestu. Pisava »Slovenca« — katerega so klerikalci po neprevidnosti v torek gratis delili po Dolini — se gabi vsem, koji so bili priče temu, kar se je v istini zgodilo. »Slovenec« poročevalec naj pomisli dobro, da laž ima kratke noge. Ali »Slovenec« je zagrešil v svojem poročilu o omenjenem nameravanem shodu še nekaj drugega. Napadel je namreč restavraterja tržaškega »Narodnega doma« (Hotel »Balkan«), češ, da je bil tudi med onimi, ki so zdražbarjem žvižgali in proti njim demonstrirali. »To naj bude v priporočilo našim, njegov lokal« — pripominja »Slovenec« škodoželjno. Resnica pa je, da gospod Počkaj že kake štiri leta ni bil v Dolini, torej tudi v nedeljo ne. No, saj se razumemo. Poročevalec — bolje rečeno zdražbarju — »Slovenec«vemu« je bilo pač brezdvomno namen škodovati s svojim pisanjem tržaškemu narodnemu podjetju hotelu »Balkan«. Kakor čujemo, si bodo g. Počkaj, kakor tudi podjetništvo hotela »Balkan« poiskali drugim potom zadoščenje. Klerikalni hujskači so pa za eno blamažo bogatejši, kajti v nedeljo se jih je v Dolini zopet poučilo, da v Trstu in Istri ni tako kakor na Kranjskem. Ljudstvo v Dolini je razkolnikom jasno in odkrito povedalo, da jih ne mara, povedalo jim je, da so naredili iz hiše božje — botogo. Zdražbarji bodo seveda nadalje »tuthtali« svoje nečedne načrte, ali zapomnijo naj si, da vrče hodi toliko časa k studencu, da se razbije. Konstatirati moramo tudi, da se od vseh spoštovani gospod župnik-dekan dolinski teh zdražbarskih hujskarij ni udeležil in da jih ne odobruje, ker vidi, da so narodu škodljive. Tržaško in istrsko slovensko ljudstvo pa naj pokaže zdražbarjem vrata, kakor so jim to pokazali v Škedenju in v nedeljo v Dolini. Slovenci ob Adriji, ne dajte se ukleniti v brezdomovski klerikalni jarem!

— **Kdo bo Franketov naslednik.** Profesor Franke, učitelj risanja na tukajšnji realni, je stopil v pokoj in v kratkem se mu ima imenovati naslednik. Kakor čujemo, so med prosilci za to mesto tudi trije, prav dobro kvalificirani Slovenci. Toda slovenski prosilci nimajo baje nobene nade, da bi dobili to mesto, ker hočejo odločujoči faktorji podeliti to službo Nemcu, in sicer z ozirom na to, ker je realna nemška zavod in baje nemška posest. Opozarjamo na to nakano slovenske poslanke in slovenske člane deželnega šolskega sveta s pozivom, naj preprečijo, da bi zopet, kakor je pri nas žal že v navadi, na slovenski zemlji Slovincem odjedel kruh kak pritepeni Nemec ali nemškutar!

— **Kaj je z afero Stritar-Stanger?** Znano je, da je pred meseci družba Stanger na pol ubila Slovenca Stritarja. Kazenska preiskava o tej aferi se je tako spretno vodila, da bi stvar prav gotovo padla v vodo, ako bi ne stal na straži naš list. Le naši čuječnosti je pripisovati, da se je gospod preiskovalni sodnik postot discriminira rerum končno le odločil, da je glavnega krivca Stangerja dal zapreti. To se je seveda samo samo storilo, »ut aliquid fecisse videtur«, zakaj skoro na to je bil

Stanger izpuščen iz zapora proti malenkostni varščini 8000 K. Mi smo že svoječasno opozarjali na to, da je ta kavejca vzpričo tega, da znaša Stangerjevo premoženje okrog četrtilijona kron, docela nezadostna. In sodili smo prav, zakaj kakor čujemo, jo je Stanger že zdavna popihal iz Ljubljane. Radovedni smo, kdaj bo o tej aferi obravnavala pred sodiščem in če bo k tej obravnavi prišel Stanger.

— **Razložek med nemškimi in slovenskimi klerikalci.** Znani so nameni in cilji nemškega »Schulvereina«. To nemško bojno društvo ima samo namen širiti nemštvo med nemškimi narodi in jih ponemčevati. Ker so vsi Nemci brez izjeme na delu, da se nemštvo v Avstriji razširi, zato so člani »Schulvereina« pristaši vseh nemških strank, pa naj bodo to Vsenemci, svobodomislec ali pa klerikalci in krščanski socialci. Tudi zadnji! Ti se pehajo z dušo in telesom ztem, da povečajo moč nemštva predvsem na škodo Slovanov, zlasti nas Slovencev. Pred kratkim je pa izšel v listu »Die christliche Familie« na Dunaju članek, v katerem se trdi, da je nemški »Schulverein« otrok propadlega židovskega liberalizma in da je danes skozinskoz liberalno društvo in da bo najbrž vedno tudi tako ostalo. Društvo da je nacionalna politična zveza, ki energično pospešuje težnje nemških nacionalcev in nemških radikalcev, ki streme priversti Avstrijo čimprej pod protestantsko Prusijo. Pravi katoličan da ne more podpirati tega društva. Med nemškimi klerikalci je to izzvalo hud odpor in list »Die christliche Familie« je dobil hude brec. Tako je graški klerikalni »Volksblatt« napisal dolg članek proti njegovim izjavam in pravi med drugim: »Zahtevati, da bodi obrambno društvo krščansko - katoliško, dokazuje obžalovanja vredno kratkovidnost. Nesmiselno je, da naj bodo nemška obrambna društva krščansko - katoliška. Cisto nacionalna morajo biti in delati, potem izpolnijo svojo dolžnost in potem more tudi vsak katoličan pri njih sodelovati.« »Schulverein« je zaslužen sodelavec pri vzdrževanju nemštva v Avstriji, ni nobeno židovsko-liberalno društvo, četudi so židje njegovi člani. Zato ga mora vsak katoličan podpirati in biti njegov član.« Taki so nemški klerikalci. Zdjaj pa pogledjmo naše! Kakšno stališče so zavzeli ti proti naši obrambni družbi, družbi sv. Cirila in Metoda? Dasi je naša šolska družba skozinskoz na konfesionalni podlagi, vendar so ji naši klerikalci ne le obrnili hrbet, ampak ji tudi pri vsaki najmanjši priložnosti skušajo škodovati. Proglasili so jo za brezversko, ker je nekaj svobodomiselnih mož, ki so vneti za napredek našega naroda, njenih krepkih podpornikov, ki so ji z marsikakimi dobrimi nasveti odprli novih bogatih virov! Nemški klerikalci proglašajo, da »Schulverein« ni nobeno židovsko-liberalno društvo, četudi so židje njegovi člani, in zahtevajo, da bodi vsak nemški klerikalec član »Schulvereina«, pri nas so pa malenkostni osebni ozir gotovih ljudi vzrok, da cela stranka nasprotuje edinemu slovenskemu obrambnemu društvu, ki mora vsled tega životartiti in ne razviti tiste moči, ki bi jo sicer in ki bi jo moralo, da se ne bodo naše meje vedno krčile. Peklenska hudobnost je v ljudeh, ki mečejo polena pod noge družbi sv. Cirila in Metoda, hoteč jo uničiti ali vsaj oslabiliti, pri tem se pa razpostavljajo slovenski javnosti kot edini odrešitelji slovenskega naroda! Vsak zaveden narodnjak se mora obrniti od njih ter delovati na to, da se iztrebi ta gadja zalega, ki je v samo nesrečo slovenskemu narodu, ki ga po svojih voditeljih prodaja Nemcem, da vleče iz tega osebne koristi! Učimo ljudstvo, kakšni izkoriščevalci njegovi so naši klerikalci, razložimo mu velikanski pomen Ciril-Metodove družbe ter delujmo, da se bo število njenih članov podvojilo in potrojilo in da se njena moč okrepi, da bo mogla odbijati vse napade, ki padajo po nas Slovenceh od združenih Nemcev in slovenskih klerikalcev!

— **Kongres slovenskih časnikarjev v Ljubljani.** Kakor je znano, se vrši dne 8. in 9. septembra t. l. kongres slovenskih časnikarjev. Kongres se udeležijo časnikarji in književniki iz vseh slovenskih dežel — s Češkega, Poljskega, Ruskega, Hrvaškega, Srbskega in Bolgarskega. Zanimanje za ta kongres je izredno veliko in nadejati se je, da bo ta kongres tako številno obiskan, kakor dosedaj še nobeden. Vabimo torej slovenske časnikarje in književnike, naj se tudi oni v čim največjem številu udeležijo tega shoda. V to svrhu naj pristopijo »Društvo slovenskih književnikov« in »časnikarjev« v Ljubljani, ker se smejo po pravilih »Zveze slovenskih časnikarjev« udeležiti kongresa samo oni časnikarji in književniki, ki so člani katerega stanovskega društva. Člani uredni-

štve slovenskih listov, ki dosedaj še niso pristopili »Društvu slovenskih književnikov« in »časnikarjev« naj to čim najprej store. Pripominjamo, da se bo na ljubljanskem kongresu slavila desetletnica obstanka »Zveze slovenskih časnikarjev«. Na dnevnem redu kongresa bodo med drugim tudi te točke: 1. Govor iniciatorja letošnje slovenske konference v Pragi g. Aleksandra Borzenka, vseučiliškega profesorja v Odesi; 2. govor g. Josipa Holečka, podpredsednika »Zveze slovenskih časnikarjev«, o desetletnem obstoju »Zveze«; 3. poročilo načelnika kraljevega srbskega tiskovnega urada g. Ivana Ivančiča o ustanovitvi slovenskega korespondenčnega urada; 4. poročilo tajnika o sklepih kongresa v Ogrskem Hradišču; 5. poročilo g. R. Cejnka o topografičnem slovníku slovenskem in 6. poročilo poslanca dr. Hajna o reformi tiskovnega zakona.

— **Slovenska zmaga v Vernbergu.** Poročali smo že, da so Slovenci v Vernbergu na Koroškem zmagali tudi pri novo razpisanih občinskih volitvah. Zmaga se mora imenovati naravnost sijajna, ako se uvažuje, da je ta občina bila že desetletja v nemških rokah in da je tu neomejeno gospodaril znani Oraš. Slovenski kandidati so dobili v III. razredu 130 do 141 glasov, Nemci 100 do 110, v II. razredu Slovenci 35, Nemci 13, v I. razredu Slovenci 15, Nemci pa 16.

— **Imenovanje.** Občinski odbor idrijski je imenoval namestnega učitelja na mestni višji realni Kajetana Stanetzkoga za pravega realnega učitelja.

— **Nov nemški odvetnik v Celju.** Dr. Fr. Zangger, dosedaj koncipient pri dr. Ambrositschu v Ljubljani, se naseli kot odvetnik v Celju.

— **Iz šolske službe.** V IX. plačilni razred so pomaknjeni učiteljski učitelji Jos. Šijanec in Em. Beran v Mariboru ter Ant. Dekleva v Ljubljani. — V IX. čin. razred so pomaknjeni na ženskem učiteljsku v Gorici vadnični učitelj Anton Dukič, Adolf Komac, okrajni šolski nadzornik Andrej Lašič in vadnični učitelj Amalija Sirk in Zofija Travan.

Nemškutarska pobalinstva v Kamniku. Piše se nam: Dolgo sem čakal, da se kdo oglasi in ožigosa nesramno nastopanje mladih nemškutarjev v našem mestu. Čakal sem zastonj. Evo vam torej komedije, ki so jo vročerni in nad vse domišljavi Tevtoni napravili pretekli teden. Družba treh mladih, nemškutarskega duha navdahnjenih fantov si je neki večer zbrala izvrstno zabavo: strahiti tukaj bivajoče tujce s pobijanjem šip, zabavljanjem in grozenjem in jih mnogo tako prestrašila, da so drugi dan odpotovali, češ, da niso tukaj življenja varni. Da bi odvrnili sum od sebe in ga navalili domačinom na rame, so se prav po domače pridušali in sakramentalni, dasiravno sicer ne izgovorijo besede slovenski. Gostobesedni Herrmannov Hansi je bil seveda najhujsji, peljal je svoja pristaša celo pred vilo svoje tete gđe. Praschnikerjeve, ozmerjal svojo teto prav pobalinsko in ji našteval namišljene grehe ter ji očital take stvari, kojih bi se največja propaleca v dno duše sramovala. Ker se je vršila vsa konverzacija teh treh fantov izključno v slovenščini, je bila gđe. Praschniker seveda mnenja, da so ji tako podoknico napravili slovenski domačini. V tem trdnem prepričanju hitela je drugi dan nad kamniško žandarmerijo, potožila svoje gorje in zahtevala vsa ogorčena »dass die Täter tüchtig bestraft werden sollen«. Toda — o smola! Žendarmarija je takoj drugi dan pridno poizvedovala in posrečilo se ji je izslediti krivce v osehah Hansita Herrmanna, nekega visokošolca, seveda Nemca, in še nekega tretjega, ki po vsem Slovenskem išče slovenskih odjemalcev za svojo kisloto tovarniško robo. Strah in groza je prešinila gđe. Praschniker, ko je izvedela rezultat poizvedovanja, saj kaj takega se ji ni še primerilo, da bi hoteč znositi se nad slovenskimi fanti — svojega lastnega stričnika ovadila žendarmariji. Seveda je svoje prvotno mnenje takoj spremenila in napela je vse moči in porabila vso svojo zgovornost, da bi stvar potlačila, toda ni bilo več mogoče. Za svoje ponočno rogoviljenje so bili vsi trije pobalini kaznovani pri političnem oblastvu na veliko nejevoljo nemškega koncipista Schäferja! Baje pridejo tudi še pred sodnijo in le žeteli bi bilo, da dobijo tudi ondi zaslužen kazen za svoja junaštva. Hansita je sicer mati takoj drugi dan poslala ekspresno po železnici, menda na Dunaj, češ, da je za letos že dovolj neumnosti naredil v Kamniku, upamo pa, da zasluženi kazni le ne odide. Posebno nas veseli, da so se krivci tako hitro izsledili, sicer bi bila ostala ta sirovost na kamniških ali pa mekinjskih Slovenceh, saj so jo ravno iz tega namena oni trije uprizorili, toda enkrat se je le

zopet uresničila prislovica: kdor drugim jama koplje... Pomilovanja vreden je pa gosp. Šarli, da se s takimi dečaki peča!

— **Vrtna veselica in koncert v »Narodnem domu«.** Opozarjamo ponovno na to dobrodelno prireditve, ki bo jutri zvečer ob 6. na vrtni v areni »Narodnem domu«, ob neugodnem vremenu pa v »Sokolovi« telovadnici. Vstopnina k veselici znaša 50 vinarjev, h koncertu pa sedeži v prvih dveh vrstah po 2 K, drugi sedeži po 1 K, stojišča pa po 40 vin. V slučaju neugodnega vremena ta posebna vstopnina odpade, ker se bo potem vsa veselica vršila v »Sokolovi« dvorani. Ker se, kakor že omenjeno, vrši vsa veselica v korist blejskim pogorelcem, upamo, da poseti veselico vsak, kdor le količjak utegne.

— **Razstava »Otrok«.** V »stoletju otroka« se Slovenci pravzaprav premalo brigamo za svojo mladino, ki je bomo v doglednem času izročili usodo slovenskega naroda. Premalo se brigamo za njeno telesno in duševno vzgojo, za njen napredek sploh. Da se temu nekoliko odpmore, je sklenilo »Splošno slov. žen. društvo«, da priredi septembra meseca t. l. veliko razstavo z geslom »Otrok«. Ta razstava ima plemenit namen, pokazati, kaj so storile odgoja, znanost, umetnost in obrt doslej za otroka; pri čemer se bo seveda oziralo v prvi vrsti na domače izdelke na vsakem polju. Zato bo ta razstava gotovo jako zanimiva, instruktivna in v vsakem oziru dalekosežnega pomena. Dokazalo se bo namreč pri tej priliki tudi, česa nam še manjka, kaj je za procvit naše mladine še neobhodno potrebno. Odbor »Splošnega slov. žen. društva« se trudi z vso resnobo in marljivostjo, da bo razstava obširna, lepa ali vendar izbrana. Da je mogoče oživitvorenje razstave, ki bo zahtevala vsekakor ogromnih denarnih žrtve, ima veliko zaslug tudi ljubljanska Mestna hranilnica, ki je dala za razstavo gornje prostore »Narodnega doma« brezplačno na razpolago.

— **Računske liste družbe sv. Cirila in Metoda** so nadalje naročili sledeči: a) iz Ljubljane: hotel »Seidel«, hotel »Štrukelj«, gostilna Tratnik, Francka Jeras pri »Kovaču«, gostilna »Fortuna«, hotel »Ilirija«; b) drugod: Kristijan Kanale, gostilna Prestranek; možka podr. Idrija, Iv. Kline, gost. na Dvoru pri Žuženberku; podr. Mokronog, Fr. Ks. Zavrnik, Kostanjevica; Fani Urbičeva, Mokronog; Lojzka Leon, za »Nar. dom« v Mariboru; Ernst Vidic, Kranj za gostilno Kuralt pri »Jelenu« in gostilna Mihelič, na »Bekselnu« Kranj; I. Koklič, hotel, Novo mesto; Jakob Stribar, »Narodni dom«, Ptuj; Hermina Petrani, gostilna Žuženberk; Matevž Lončar, Tržič; Al. Pavlin, Trebnje; I. Gaude, kavana Tržič.

— **Vsaka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** bi lahko napravila na leto dve veselici, eno v zimskem, drugo v poletnem času. Po mnogih krajih se prirede veselice, ne da bi jim dali kake posebne narodne tendence. V vsakem takim slučaju naj stopi družba sv. Cirila in Metoda v ospredje: »Družbi sv. C. in M. v prosvit in rast!«

— **Razglednic družbe sv. Cirila in Metoda** se je v mesecu juliju malo prodalo. Rodoljubi prosimo vas, storite svojo dolžnost, ter segajte le po družbenih razglednicah. Povsod zahtevajte naših razglednic. Čestite člane podružnic prosimo vljudno, da pridno agitujejo za prodajo razglednic.

— **Nekatere podružnice** niso še letos poslale doneskov, ki so jih morda nabrale v prvem polletju 1908. Prosi se vljudno, da se pošljejo še ta mesec.

— **I. zlet gorenjskih sokolskih društev v Kranju dne 15. avgusta.** Se teden dni in snidejo se v starodavnem Kranju čete sokolske: »da roke si podajo bratovske, da na sroge pritisne brata brat, da misli drugo prut srečne. Ideja je jedna, to so krila naša!« — Privikrat bode zrla stare davno mesto Kranj večjo množico Sokolstva, videlo bode lepe sadove sokolskega dela in trdno upamo, da ne bode brezuspešen trud, ki ga je zahteval ta zlet. Boljši dni si želimo, malo naj bi bilo gledalcev, a tam več delecev. Od vseh strani Gorenjske prihitel polagat sokolska društva račun eno in večletnega dela, in ako ne bode sklep tak, kot bi lahko bil, zadene v prvi vrsti krivda one, ki prednačijo v posameznih društvih, v drugi vrsti pa brezbriznost gotovih krogov in pa neugodna krajevna razmere. Veliko sodnikov bomo imeli, ne bojimo se pa sodbe mi, ki smo storili vse, kar je bilo v naših močeh. Prava, ostra ocena je zdrava in budi k vztrajnejšemu, popolnejšemu delu. Pozivljamo Vas, rojaki slovenski, vse, da pohitite na ta gorenjsko Sokolstvo prevažen dan vsi v Kranju, da premotrite uspehe našega do sedaj še malega, a napornega dela — dela

(Dalje v prilogi.)

prave narodne vzgoje, telesne in duševne. Proslavite z nami prvi korak k tesni združitvi vseh gorenjskih sokolskih društev, ki nam bode porok zdrave narodne bodočnosti. Pridite vsi, ki ste dobre volje — volje do dela! Na zdar!

I. zlet gorenjskih sokolskih društev v Kranju. Naproseni smo objaviti naslednje: Ker bode ob ugodnem vremenu naval pri zletu gotovo precej velik, prosimo, da se ona sokolska društva, katera še niso naznanila števila udeležencev, niti števila onih, ki bodo obdevali v Kranju, odzovejo gotovo do nedelje, dne 9. t. m. P. n. prijatelji sokolstva, kateri žele, da se jim preskrbi tudi obed, prosimo, da se javijo „Sokolu“ v Kranju. Obed stane: juha meso z dvema prikuhami 80 vin., s pečenko ali kuretno pa 1 K 52 v. Javiti se je do nedelje, dne 9. t. m.

Izlet slovenskih kmetovalcev v Prago. Iz Prage nam pišejo: Brzotjavno smo že sporočili o nad vse krasnem in bratskem sprejemu slovenskih izletnikov, ki so se podali na kmetijsko poučno potovanje na Češko in na praško razstavo pod vodstvom g. vinarskega nadzornika B. Skaličevega iz Novega mesta. Vseh udeležencev je nad 60, med temi okrog 20 štajerocev. Včeraj zvečer smo dospeli med dežjem v zlato matuško Prago po oduševljenem poslovlju iz staroslavne husitske mesta Tabor. V Pragi je pozdravil na Frano Jožefov kolodvoru slovenske izletnike agrarce, ki so skoro izključno sami slovenski napredni kmetovalci, posestniki in nekatere druge v tej stroki delujoče osebe zastopnik deželne kulture sveta g. dr. Karel Viškovsky, deželni poslanec in svetnik deželne kulture sveta; dr. Černy, predsednik slovenskega kluba in njegov tajnik Stanislav Forman, tajnik deželne kulture sveta Nedoma, ki je slovenske goste spremljal danes tudi na poti pri ogledovanju znamenitosti slovanske Prage. Popoldne smo se podali prvič v razstavo, kamor nas je slednji telefonično naznanil razstavnemu odboru. V razstavi je slovenske obiskovalce pričakoval v glavnem paviljonu predsednik praške trgovske zbornice, ki je obenem predsednik razstavnega odbora tovarnar g. Stanislav Bondy ter njegov tajnik Mahaček. Predsednik je pozdravil slovenske goste v prisrčnih besedah ter izrazil posebno veselje razstavnega odbora, da se Slovenci s tako velikim zanimanjem udeležujejo te slovenske razstave v Pragi. Istotako je oduševljeno nagovoril slovenske goste tajnik g. Mahaček, izražajoč srčno željo, da bi se bratska naroda Čehi in Slovenci čim dalje bolj združevala na kulturnem in gospodarskem polju. V imenu Slovencev se je zahvalil za presrčni sprejem vodja izletnikov g. B. Skalič, rekoč, da bomo skušali po močeh vse, kar vidimo, praktično uporabiti v prid in prospeh našega slovenskega naroda, ki se je vedno rad šel učiti k svojim bratom Čehom in kateri v njih vedno uvideva svoje napredne učitelje in svetvalce; obenem pa je izrazil željo in prošnjo, naj bi nas brati Čehi v vsem in povsod tudi dejansko podpirali, kakor dosedaj. Po pozdravu in odzdravu se je slovenska skupina na željo predsednika razstavnega odbora skupno z zastopniki istega fotografirala. Nato smo se razvrstili v več skupin ter pričeli pod vodstvom razstavnega odbora in akademikov, ki so nam bili nad vse ljubezni spremljevalci, z ogledovanjem „razstave“. Že splošni vpogled in začetno pregledovanje razstavnih paviljonov so napravili na slovenske izletnike najboljše vtiske. Potrebnovali bomo več dni, da si obširno razstavo vsaj v najglavnejših oddelkih in v istih strokah, ki nas Slovence v prvi vrsti zanimajo, kolikor mogoče natančneje ogledamo. Slovenski napredni agrarci so se podali najprvo v oddelek za kmetijske stroje, potem smo pogledali druge gospodarske in maloindustrijske paviljone, nato finančni, zadrugi in zavarovalni oddelek itd. Natančneje poročilo gotovo sledi iz bolj strokovnjakega peresa. Mudi se naprej — bil je le kratek odmor po večernem ogledovanju razstave!

„Bratno društvo na Dolu“ in hrastniško-dolska Ciril-Metodova podružnica priredita v nedeljo, dne 16. t. m., ob 3. popoldne na Dolu pri Hrastniku veselico, koje čisti dobiček je namenjen deloma družbi Cirila in Metoda, deloma popravi društvenega odra. Veselica se vrši pod kozolcem gosp. Dernovška, in sicer ob vsakem vremenu. Na sporedu ste igri „Brat Sokol“ in „Poljub“ in petje društvenega zbora. Nato prosta zabava pri g. A. Drakslerju: ples, šaljiva pošta, vrtiljak i. dr. Naše narodne hrastniške in dolske gospiče postavijo zopet lepe šotore za pivo, kavo, slaščice in stregle bodo gostom s priznanim ljubivostjo. Opozorjamo na to veselico narodna društva. Prihitite zopet med nas, vrli rodoljubi! Torej veselica se vrši ob vsakem vremenu, za-

četek ob treh, zabave obilo. Tujci, ki bi se pripeljali iz Zagorja, Trbovelj, Zidanega mosta, Radeč in drugod in bi želeli imeti voz, naj to naznanijo bralnemu društvu na Dolu, ki preskrbi brezplačno vozove.

Velika jubilejna slavnost v postojnski jami. V proslavo vladarskega jubileja vrši se v soboto dne 15. avgusta t. l. (na praznik Marijinega Vnebovzetja) ob 3 uri popoldne v slavnostno razveljavljeni postojnski jami veliko jubilejno slavnost, ob sodelovanju dveh godb: godbe bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 4 iz Trsta in postojnske jamske godbe. V veliki podzemeljski „plesni dvorani“, ki obsega prostor za 2000 ljudi, se bode vršil sijajen slavnostni koncert, med katerim bode plesa željnim parom dana prilika, da porajajo v tem bujnotajnem podzemeljskem kraljestvu, polnem blestečih stavb in drznih oblik, kakor bi se jih človeški um nikdar ne domislil. Trudnim in krepila željnim se bode v stranskih jamah nudilo peneče pivo ali rujno vipavsko vince, pa tudi ljubitelj dobre turške kave jo bode dobil natočeno od pristnega Turčina. Baje pridejo na jamsko slavnost tudi vrli tamburaši iz Lozice, ki so ob Binkoštih tako imenitno igrali na gori „Kalvariji“. Ta dan uraduje v jami tudi podzemeljski poštni urad in sicer takoj za „Plesiščem“. Ondi je postavljenih nebroj miz in klopi za one, ki hočejo poslati razglednico postojnske jame s pravim poštnim pečatom „Postojnska jama“. Kakor čujemo, pride tudi fotograf v jamo, istotako se bode postavilo strelišče in druge zabave. Zveze z vlaki so jako ugodne. — Gorenjci in Korošci kakor tudi Dolenjci odidejo s poštnim vlakom ob 1 uri popoldne iz Ljubljane in so točno ob 3 uri pop. v Postojni. Notranjci južno od Postojne, Tržačani, Istrijani in Gorjanci se poslužijo poštnega vlaka, ki odide ob 10 uri zjutraj iz Trsta ali pa tudi brzovlaka, ki odide iz Trsta ob 8 uri zjutraj. Hrvatje, Dalmatinci, Rečani in Opatijci pa ali osebnega vlaka, ki odhaja iz Reke ob 5ih 21 zjutraj ali pa brzovlaka, ki odhaja iz Reke ob 8 uri zjutraj. Ravnotako ugodne so tudi zveze za povratke. Ker se bodo zbrala v jami tudi notranjska pevska društva, pričakovati je, da se jamska jubilejna veselica čim najlepše izvrši.

Bikoborilec Tiberios, znan tudi v Ljubljani, je bil v Celju pred sodiščem obsojen na 15 K globe, ker je svojemu „tajniku“ Luigi Dorrro priložil nekaj tako krepkih zausnic, da ga je telesno poškodoval. — Dorrro hoče sedaj izdati, da so vse „umetnosti“ njegovega bivšega gospodarja le navidezne in da farba z njimi ves svet. V ponedeljek se vrši civilna obravnava med Dorrrom in Tiberiom, takrat pridejo na vrsto tudi ta „odkritja“.

Akademsko ler. društvo „Bodočnost“ priredi dne 23. t. m. pri Sv. Janžu na Dravskem polju veselico s petjem, tamburanjem in gledališko predstavo. Vsa okoliška društva so naprošena, da ne prirejajo ta dan enakih veselice, ampak, da se vsi udeležijo te prireditve, zlasti ker je čisti dobiček namenjen za ustanovitev javne ljudske knjižnice na nemški meji.

Zrtev klerikalne zlobnosti. Iz Škofje Loke se nam piše: Slučaj, ki se je pripetil te dni v Škofji Loki, je jasno pokazal vso klerikalno zlobnost. Krivica, ki se je pripetila rodbini g. G. Maherja je vnebovpijoča in vredna, da jo spozna javnost nekoliko natančneje. Gašper Maher je bil človek, ki se ni dal upogniti raznim prigovarjanjem klerikalnih zverj, pač pa je vztrajal vedno na svojem stališču kot človek, kateremu je poštenje več, nego vse drugo na svetu. Zavedal se je svoje dolžnosti do materinega jezika, spoštoval in cenil ga je tako, da je vzlic gnutim razmeram podpiral vsa narodna društva brez izjeme. Kot živinovozdravnik je užival pri ljudeh veliko spoštovanje. To pa je tudi pošteno zaslužil. Ni se ustrašil vstati iz postelje sredi viharne zimske noči, ako je komu pretela nevarnost, da mu pogine doma kako živinca. Iz njegove hiše se ni nikdar vrnil siromak, da ne bi dobil kake miloščine; vsakemu človeku brez razlike je pomagal več kot so dopuščale njegove razmere. Tudi kot sotrudnik pri gasilnem in vodovodnem društvu si je pridobil veliko zaslug. Proti temu človekoljubu pa so nastopili ljudje, katerih resen namen je bil uničiti ga popolnoma. Bojkotiralo se ga je po klerikalnih časopisih in, ko jim to ni zadostovalo so začeli izvajati bojkot z drugimi nesramnimi sredstvi, s katerimi se jim je posrečilo, da so mu škodovali na njegovi obrti. Veselili so se nad tem in s hudobnimi obrazi so izražali veselje, da se jim je posrečilo pognati Maherja v obup, pozneje v blaznost, v kateri je moral končati svoje življenje. Ni pa še zadostovalo Maherjevimi nasprotnikom, da so dosegli to žrtev — ugonobiti hočejo celo njegovo rodbino. Da

bi jo pripravili še v večjo žalost, je prepovedal župnik Sinkovec vsako svetonje. To je jasen dokaz osebnega sovražstva in prave fariške hudobije. Ako je bil enkrat Maher previden s vsami zakramenti za umirajočega, in ako je bilo sdravniško dokazano, da je Maher izvršil ta čin v blaznosti, potem nima župnik nikakega poyoda obračati se do škofa. Sicer nam je pa znano zakajje to storil. Človek, ki se čuti sprido te žrtve prizadetega, gotovo ne bo mogel — ako ima tudi živalsko srce — pozabiti celo svoje življenje tega, kar je zakrivil rodbini Maherjevi. V četrtek smo spremili nepozabnega nam Maherja k večnemu počitku. Udeležba pri sprevodu je bila veliksanska. Razna društva, kakor: „Sokol“, požarna bramba in čitalnica, so iskazale ob polnočtevlini udeležbi zadnjo čast dragemu tovarišu. — Ti pa, dragi brat in tovariš, počivaj v miru in bodi ti zemljica lahka.

Marijine device v št. Rupertu. Piše se nam: Dne 5. t. m. je pri nas strašilo. Nateplo se je vse polno Marijinih devic. Reve so se nam resnično smilile. Nekaj jih je bilo že po 60 in 70 let starih, druge so bile grbaste, druge so se zopet držale po strani. Ravno cvet dolenjskih deklet to ni bil. Že ob 5. zjutraj so se začele zbirati okrog farne cerkve, kakor čebele, ki mislijo rojiti, pa nimajo matice ali jih pa imajo več in ne vedo, katere bi se oklenile. Po dolgem tekanju in beganju so se odpravile na Veselo goro, a že okoli 11. so se v tropih zopet vračale v št. Rupert. Ene so nosile zastave pokonci, druge pa kakor mrtvaško nosilnico: dve spredaj, dve zadaj. Vsule so se v neko drvarnico. Ljudje so vpraševali, kaj da imajo tam; odgovarjale so, da bo igra, ne vemo ali „nove device“ ali „pastirica“. Ostale so tam le malo časa. Nekaj jih je takoj ušlo v njim dovoljeni dve gostilni, kjer so se hudo pogajale za čisto juho in če je kruh velik. Gostilničar bi bil rad tudi meso prodal, saj mu je bilo naročeno, da ga preskrbi, a device so žlampale samo čisto juho, češ, da so imele veliko stroškov in da nimajo nič denarja. Drugi gostilničar je rekel: „Deset škafov vode sem prinesel, pa bi bilo komaj, da bi jih še deset, ko jedo samo čisto juho“. Najlepše je, da so se ženske same jezile, da imajo doma veliko dela, da so celo mlatcev pustile in šle z doma in da so zapravile denar. Gospodarji so se jezili, da se vlačijo 500 do 600 žensk okoli v času, ko je največ opraviti. No, duhovniki so že poželi in zato so bili tudi zadovoljni. Ubogo nemumno ljudstvo!

Zmešalo se je g. Sevčnikarju, gostilničarju na Lavi pri Celju. Prepeljali so ga v Gradec v opazovalnico. V okolici se govori, da so imeli gospodje pri okoliški občini posebno piko na g. Sevčnikarja ter ga naznanjali za vsak najmanjši prestopok licence, in sicer zato, ker ni bil klerikalec. Tako gospodarstvo bo občno daleč spravilo!

Slavnost „Narodne Delavske Organizacije v Trstu“. Iz Trsta nam pišejo: Kakor vse kaže, bo slavnost razvite zastave „Narodne Delavske Organizacije“ ena največjih in impozantnejih do sedaj v Trstu prirejenih slovenskih slavnosti. — To prireditev počaste tudi razne češke organizacije in državni poslanci, med njimi poslanec Klofač. — V Trstu vlada za nedeljsko slavnost obče zanimanje ne le na slovenski temveč tudi na italijanski strani. — Italijani agitirajo na vse kriplice po svojem časopisju proti tej slavnosti. Kakor poroča „Piccolo“, so se v sredo večer sestali „Cittadini“ brez razlike političnega mišljenja, da „protestirajo“ proti slovenski provokaciji, oziroma, da ukrenejo za nedeljo vse potrebno. „Za Gorico in Puljem-Trst!“ Tako vsklika in mijavka „Piccolo“, povsod v italijanskih mestih provocirajo Slovenci in onečastajo „čisti italijanski značaj“ teh naših mest. — Da, da dragi „Piccolo“ et comp. bella! — Mi smo tu doma in hočemo tudi tu prirejati svojo slavnost, pa je li tebi in tvojim zagrizenim italijančkom prav ali ne. — Nam sicer ni niti kraj pameti, z našo slavnostjo koga izzivati, temveč se hočemo in bomo obnašali dostojno in moško. — Ako boste pa vi srboriti italijančki nas v našem slavlju po nepotrebnem motili, potem si pa nastale posledice pripišite na rovaš sebi in ne nam, kajti mi vas bomo smatrali kot izivače in temu primerno s vami obračunali. — Povem vam pa že danes, da kakor hitro bomo mi na nedeljski prireditvi radi vas ovirani, tako gotovi bodite, da vam preprečimo v bodoče vsak nastop v tržaškem mestu. Toliko nas je in toliko imamo korajše. — Torej kar izvolite! — Tržaški Slovenci pa naj z nedeljskim nastopom pokažejo, da so vredni sinovi poštenega, neustrašenega in kulturnega naroda. — Posebno pozivljamo naše ljudi, da se v tem večjem številu

udeležijo vsprejema Puljčanov, ki pripejo ob 9 uri s posebnim vlakom na državni kolodvor. — Upamo, da bosta policija in namestništvo toliko pametna in previdna, da ne pojmeta na limanice otroškim hujkanjem italijanskih listov, ker vse „strašenje“ ni drugo, nego — bav-bav! — Trezno misleče meščanstvo italijanske narodnosti se nad našim slavljem zagotovo ne bode spodbujalo, kakim morebitnim razgrajajočim otročjem se bode pa zamahilo usta.

Župnik in detomer. S Splitu v Dalmacijo so v ponedeljek zvečer zaprli župnika Petra Gnječa iz Glivna, ker je na sumu, da je soudeležen na detomeru. Stvar je tale: V selu Slivnu je bilo dekle, o kateri je bilo splošno znano, da ima intimno razmerje s tem župnikom. Pred mesecem so opazili, da je noseča in ker se je vedelo, da ni imela z drugim opraviti kakor z Gnječem, poklical jo je župan k sebi. Dekle je odločno tajilo, da bi bila noseča. Župan ji je ukazal, da mora iti k občinski babici, da jo pregleda. Sprva se je upirala, ko ji je pa zagrozil, da jo da odvesti z žandariji, je obljubila, da pojde. Župan se je namreč bal, da ne bi dekle uničilo otroka. Čez par dni je šla župnikova ljubica k babici, ki je bila njena prijateljica. Ta ji je napravila spričevalo, da ni noseča in da je sploh še nedotaknjena. Ko je prineslo dekle k občinskemu tajniku spričevalo, je ta opazil, da teče iz nje kri. Dal jo je peljati k zdravniku, ki je konstatiral, da je porodila. Oddali so jo sodišču, ker je bila na sumu, da je umorila otroka. V nekaj dneh se je vdala, da je vrgla dete v neko jamo. Zdravniki so dognali, da je otrok prišel živ na svet in da je bil po rojstvu zadavljen. Ker je bilo otrokovo trupelce zavito v dve brisači, zaznamovani s črkami O. P. G. (Otac Peter Gnječ), so prišli še Gnječa, proti kateremu je baje še mnogo obtožujočega materiala, da je soudeležen na umoru otroka svoje ljubice. Gnječ seveda vse taji, njegovi duhovski tovariši pa že vplivajo na priče, kako naj izpovedo, da se nedolžnež ne zgodi kaka „krivica“. Peter Gnječ je brat glasovitega vodje klerikalno-avstrijsko-pravaške stranke v Dalmaciji in je hotel z enakovrednim bratom Fra Matom preskrbeti detomerilki potni list v Ameriko. Fra Mate je pobegnil „sam bogve kam“.

Angeljke so delale. Med raznimi stvarmi smo prinesli svoj čas notico, da je v Geracu v Italiji v ondnotni najdenišnici, ki je v oskrbi nun, od 144 otrok tekem leta umrlo 143 in sicer vsled pomanjkanja. Klerikalni listi so seveda zanikali vso stvar in prišel je tudi ljubeznjivi ljubljanski „Slovenec“, ki je sicer priznal, da je vseh 143 otrok umrlo od lakote, dejal pa, da je bila najdenišnica v posvetnih rokah. To je navadna laž. Kakor poročajo nekateri klerikalni listi sami, so najdenišnico, kjer je bil le zdravnik posvetnjak, upravljale 4 pobožne sestre, ki so se cedile svetosti in gorele za večna nebesa. Gorele so tako, da so tudi ubogim otročičem privoščile čimprej večno zveličanje in jih stradale, da so revčki pomrli od pomanjkanja. Zadržne klerikalni listi sicer previdno zamolče, pa bo še tako res! Če doslej tistim „sestram“ nihče ni nič očitil, dokler ni prišla stvar na dan, iz tega prav gotovo ne sledi, da so nedolžne. „Slovenec“ bo kajpada stvar zasakoval, kakor s tistimi škandalom, ki sta pa bila potem „sestra“ Fumagali in neki duhovnik obsojena v ječo, se je pa pisalo, da se jima je zgodila krivica in da noben duhovnik ni oskrnjeval dotičnih gojenk.

Na praški razstavi je velik nabiralnik, ki drži 2 milijona vinarjev. Dosedaj se je nabralo vanj že krog 300.000 samih novčičev po 2 vinarja. Nabrani denar se porabi za češko šolstvo v nemškem delu češke kraljevine. Čehi porabijo vsako priliko, da nabirajo za svojo Osrednjo Maticno šolsko, ki ima nad 800.000 K dohodkov na leto. Kako neznamenatna je naša navdušenost in požrtvovalnost v primeri s češko.

Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem občni zbor se vrši v soboto, 22. avgusta, popoldne ob 5. uri v zvezini pisarni v Ljubljani (hotel „Lloyd“) s sledečim dnevnim redom: 1.) Volitev odbora. 2.) Izpremema pravil. 3.) Slučajnosti.

Poučni tečaj o kmetijstvu. Deželni odbor priredi letos več poučnih tečajev o kmetijstvu sploh, pa tudi o pomožnih predmetih kmetijstva, na pr. o knjigovodstvu. Tečajji bodo trajali po en dan, če treba, pa lahko tudi več dni. Tiste občine in kmetijske korporacije, ki žele takih tečajev v svojih krajih, naj vložijo svoje zadevne prošnje na deželni odbor.

Zaprli se v Trstu zaradi tatvine 18letno dekle Marijo Jelen iz Celja.

Semenj za jedmen. Dne 24. avgusta 1903 se vrši Miškolcu semenj za jedmen. Spored in župnik se po-

slovnega reda za ta semenj se lahko vpogledata v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Slovenska zavednost. V nedeljo je bila v Ptuj slavnost, na katero so bila povabljena slovenska veteranska društva, ki so prišla z zastavami. Eno teh društev je imelo na zastavi slovenski trak, kar seveda nemškutarjem ni bilo po volji. Na njih zahtevo so hrabri vojščaki takoj zatajili svojo narodnost in sneli trak! Tako je slovenska zavednost tudi kje drugod!

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do torka sledeči velenjanimv spored: Uboga slepa. (Realistična žaloigra v 15 slikah). Mesečni. (Fantazija v barvah). Življenje v Sudanu. (Interesantna projekcija, po naravi posneta). Moč ljubezni. (Žaloigra v 22 slikah, krasna projekcija v barvah). Prvi izlet z biciklom. (Smešno). Priporočamo to podjetje najtoplejše, ker nudi samo izvirne in najnovejše slike.

Podjetništvo kinematografa „The Elite Biograf“ nas prosi, da objavimo, da se predstave ob dneh, ko bo dež, vrše v prostorih kinematografa „Edison“ in sicer vselej ob 8. zvečer.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 26. julija do 1. avgusta 1903. Število novorojencev 23 (29 90 ‰), mrtvorojencev 2, umrlih 20 (26 000 ‰), med njimi so umrli za vrtico (davic) 1, za jetiko 6 (5 tujcev), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 12. Med njimi tujcev 11 (55 00 ‰), iz zavodov 13 (65 00 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 2, za škrlatico 2, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 3.

Staroznano kavarno „Prešeren“ v Ljubljani je sedanji kavarar g. K. Polajnar povsem prenovil in uredil.

Novo spedijsko podjetje je otvoril g. I. Škerlj na Kongresnem trgu št. 16., kakor naznanja njegov inserat.

Aretovan natak. Včeraj je ukradel kavararski natak Ivan Bedenk, rojen 1889. v Idriji in tja pristojen svojem tovarišu Jožefu Knayvu iz listnice, katero je popustil v spalni sobi na mizi, bankovec za 50 K. Bedenk je potem obiral razne gostilne in prav pridno plačeval za svoje prijatelje. Ko ga je policija prišla, je našla pri njem samo še 13 K denarja, vse drugo je bil pa že pogнал. Bedenk je sumljiv tudi tatvine perila in smodk. Izročili so ga deželnemu sodišču. — Aretovana je bila tudi 36letna Frančiška Dimnikova iz Most, ker je kradla raz grobov pri Sv. Krištofu cvetlice.

Žepna tatvina. Danes popoldne je ukradel neki žepni tat posestnogi Jerici Drobešovi na Vodnikovem trgu iz žepa denarnico, v kateri je imela 6 K denarja.

Prijet prisiljenec. Prisiljenca Jožefa Hoslingerja, ki je dne 19. junija pobegnil od dela pri stavbi vojaškega skladišča, so prijeli v Gorici in ga privedli nazaj za ozišje.

Dežnik je zamenjal nekdo včeraj zvečer v „Iliriji“. Odda se naj istotam.

„Društvena godba ljubljanskega“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Opatijsko - Voloske novice. — Opatijski „Kursalon“. Ta „Kursalon“ ima srečo kakor paralelna cesta nad Volosko - Opatijo. Zidajo ga že leta in leta, seveda vedno v zraku, in gotovi faktorji ne morejo priti nikakor do zaključka, kje bi ga postavili. Glavno vprašanje je, kje naj se postavi. Tu sta dve mnenji, da ne rečemo dve stranki. Eni bi ga radi imeli na Slatini, drugi pa med pristaniščem in kopališčem „Angiolina“. Večina prebivalstva, in gostov je za zadnje. Stvar je čisto navadna in sama po sebi razumljiva. Slatina, je že sama na sebi kras in bi delala veliko čast Opatiji, če ne bi slučajno tam stala tista velika in grda lesena baraka, katera zapira prekrasen razgled na morje, in katera baraka nosi ime kopališče Slatina. Slatina sama po sebi je pa tudi skoraj najlepši del Opatije, in hotelirji, posestniki vil in drugi ne bodo čisto nič zgubili, če ta blaženi „Kursalon“ ne bo zidan na Slatini, nasprotno bi pa Slatina veliko pridobila, če bi se dotični hotelirji in posestniki vil zavzeli za to, da se tista grda baraka na kakšen način odpravi z mesta. Prostor med pristaniščem in kopališčem „Angiolina“ je pa kakor ustvarjen za lepi „Kursalon“, ki bo imel poleg lege tudi prekrasen razgled preko celega Liburnijskega zaliva, kar pač na Slatini ne bi bil slučaj. Glavno pa je, če bi se postavilo „Kursalon“ med pristaniščem in kopališčem „Angiolina“, da bi stal sredi Opatije in bi bil enako pristopen gostom, ki stanujejo na Slatini, Vašanski in Puntakolovi kakor gostom, ki stanujejo

▼ Skrbicah, Lipovici in v Voloski. Kar se tiče zidanja samega »Kursalona«, bi bilo pa pač priporočljivo, da se zida z domačim t. j. opatijskim kapitalom, ne pa tujim. — Avstrijska eskadra v Liburnijskem zalivu. Kakor se je že javilo, priplula je v sredo, dne 29. julija avstrijska eskadra v naše morje sestojela iz vsega vkupaj 30 bojnih ladij, 9 velikih, drugo pa manjših. Pri tej priliki so se vsidrale tudi 3 največje bojne ladje, ki so ostale kakor druga eskadra do ponedeljka 3. avgusta jutraj pred Opatijo. Vseh šest dni, ko so bile bojne ladje tu, obiskavalo jih je nebroj ljudstva, kakor je vsak dan bila tudi Opatija polna mornarjev, ki so poleg tega, da so se dobro zabavali v našem kraju, tudi gostilničarjem in drugim nekoliko žepne krčme ozdravili. — Slavni Kamnik - Kranjsko. Ker je bila pri voloski pošti ena gospodična, ki ne zna drugega jezika kakor italijansko - nemškega, premalo, poslalo je pošto ravnateljstvo še drugo, ki je, kar se tiče jezikov, ravno na tistem stališču kakor prva. Iz Voloske se je poslala denar na pošiljatev v Kamnik na Kranjskem na naslov neke korporacije in je prejel odposiljatelj od te gospodične recept, ki se glasi: »Slavni Kamnik - Kranjsko«. Dobro, da je bil naslov na nakaznici bolj natančen, sicer bi pošiljatev ne dospela na svoje mesto! Voloski - Opatiji ostane čast, da je mesto v Avstriji, kamor pošilja avstrijska vlada svoje enojezične uradnike učiti se hrvaškega in slovenskega jezika. Poslopja, kamor se hodijo ti enojezični ljudje učiti kurtužnih hrvaško - slovenskih jezikov, kar brez njih ne bi mogli živeti, so pa pošta, davkarija in okrajno glavarstvo. Pa bode že enkrat tudi temu konec! — Velika vrtna veselica na morju. Naj se nihče ne čudi temu naslovu, ker kaj takega se bo dogodilo, dne 14. avgusta t. l. zvečer ob lepem vremenu prav na morju pred Opatijo. Klub trinajstostice v Voloski priredi tam vrtno veselico, pri kateri sodeluje polnoštevilno volosko - opatijska godba, hrvaško pevsko društvo »Lavor« v Opatiji in tamburaški klub iz Voloske. Nekaj kar se še ni videlo v Opatiji. Imenovani klub je naročil več velikih ladij, katere bodo skupaj zvezane, okrašene z zelenjem in mnogobrojnimi lampijoni, kar bo posebno z obrežja lepo videti. Za dobro pijanč in mrzle jedi pri tej vrtni veselici na morju bo skrbel pa naš poznani g. Maglica, gostilničar v Opatiji. Poznavši požrtvovalnost kluba trinajstostice z njegovim predsednikom g. Bašom na čelu, pričakujemo pač nestrpnost to veselico, ki bo pač nekaj izvanrednega.

Drobne novice.

— Ponesrečeni zrakoplov grofa Zeppelina. Grof Zeppelin je izjavil, da upa imeti do meseca novembra izgotovljen nov zrakoplov. Dosedaj se je od privatnih strani že nabralo nad 2 milijona mark. Društvo nemških zrakoplovcev je nabralo nad 100.000 mark. V Drazdanih je daroval neimenovani 30.000 mark, v Heidelbergu pa drugi 20.000 mark. Tudi vrtimberški kralj, ki je grofa Zeppelina osebno obiskal, je daroval 20.000 mark. Sedaj se je zvedelo, da je imel grof Zeppelin par dni pred preizkušnjo vožnjo iz Amerike za celo svoje podjetje 20 milijonov mark, kar pa je Zeppelin odklonil.

— Velik požar v Donaueschingenu sta provzročila iz masčevalnosti dva iz mesta prognana kaznenca.

— Na Dachsteinu se je ubil Dunajčan dr. Bruno Klapetz.

— H glavnemu vojaškemu raportu morajo v bodoče prihajati tudi rezervni kadetje.

— Spremembe pri poštah ravnateljstvih. Poštna ravnateljstva v Pragi, na Dunaji in v Lvovu se odpravijo ter bodo dosedanj ravnatelji naslove predsednikov. Obenem se ustanovijo po dve podpredsedniški mesti.

Razne stvari.

* Zločinec — duhovnik. Župnik Diefenbacher v St. Georgenu pri Amstettenu, eden najbrezobzirnejših krščansko socialnih agitatorjev, je s sedem let intimo živel z obrtno učiteljico Ano Dekaro. Ko se jo je lani naveličal, jo je pa kratkoma zapodil. Seveda se je vsled tega njegov ne preveč dehteč roman porazvedel, in zato je poizkušal, kako bi svojo ostavljeno ljubico iz svoje župnije odstranil. Zasedloval jo je z vso arditostjo duhovniškega sovraštva. Koncem januarja t. l. pa jo je ob neki priliki na samem napadel in jo po glavi s palico bil s toliko silo, da ji je zlomil roko, s katero si je skušala braniti glavo in kričala: »Danes te mora biti konec!« Ko je revica jela klicati na pomoč, je krvoločni pohotnež ubežal, ne da bi se mu bilo pomislilo neurečeno spraviti s sveta.

Valjo temu, da je slovenski župnik svoje dejanje preiskovalnemu sodniku priznal, pa se proti njemu ne vrni nikakšno sodno postopanje, ker so se za svojega agitatorja saveli vplivni krščansko socialni pravčniki in ker je v Avstriji iustitia regnorum fundamentum.

* Zadruga fabrikacija superfosfata v Italiji. Fabrikanti superfosfata (Tomažove žindre in enakih gnojil) v Italiji so se združili v močno organizacijo, da na ta način lažje duvajo svoje koristi. Toda ako je bila opravičena organizacija fabrikantov z njihovega stališča, je opravičena tudi organizacija konsumentov. Tudi ti so se združili, in danes obstoji poleg zasebnih tvornic superfosfata še nekaj združenih tvornic za proizvodnjo superfosfata. Vsega skupaj je v Italiji sedaj 70 tvornic za superfosfat, katere na leto proizvajajo 550.000 ton superfosfata. 4 so zadrugne, ki proizvajajo že 20% letnega proizvoda, 27 tvornic je karteliranih, a 39 jih stoji izven kartela.

* Mesto k poroki k pogrebu. V Dover, Del. v Ameriki si je pred tremi dnevi 64letni William Williams izposloval pri sodišču dovoljenje za poroko s trinajstletno deklico. Poroka bi se imela vršiti, za kar je bilo že vse pripravljeno. Ko so pa čakali ženina, je dospela vest, da je bil med tem časom umorjen. Dobil so ga v bližnjem gozdu obešenega na drevo. Predno so ga nepoznani lopovi obesili, so mu še prizadejali smrtno rano na glavo najbrž s kladivom. Lopovi so ga obesili na drevo, da bi bili ljudje prepričani, da je izvršil samomor. Splošno se sodi, da je umor čin masčevanja, ker je bil že nekdo drug zaljubljen v deklico, staro komaj trinajst let, v katero je bil on zaljubljen. Drugi kopet sumijo, da so hoteli nepoznani ljudje poroko preprečiti, ker se je starec nameraval poročiti z mladoletnim otrokom. Trinajstletna deklica, ki je nameravala poročiti 64letnega starca, je za svojo starost nenavadno razvita, in vsakdo bi ji prisodil 16 ali 17 let. Williams je bil zelo bogat, in deklica se je dobro zavedala, da bo ob njegovi strani udobno živela, ker je bila sicer hči revnih staršev. Nepoznane morilce zasledujejo sedaj s krvnimi psi, da jim pridejo na sled, kar se bo pa le težko posrečilo, ker nimajo oblasti niti najmanjšega suma, kdo bi bil morilec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Obsodba francoskega časopisa.

Pariz 8. avgusta. Porotno sodišče v Agenu je obsodilo list »Martin« v globo 500 frankov, ker je v nekem članku žalil senatorja Chauviéja. List mora poleg tega plačati senatorju 50.000 frankov odškodnine in razglasiti sodbo v 200 drugih listih.

Turčija išče posojila.

Berolin 8. avgusta. Iz Londona poročajo, da se Turčija trudi najeti posojilo, da bo izpopolnila svojo vojno mornarico.

Rusko-angleški reformni predlogi ukinjeni.

London 8. avgusta. »Times« potrjuje na uvodnem mestu, da bosta Anglija in Francija danes oficijalno razglasili, da umakneta svoje reformne predloge glede Makedonije.

Marki Rudini umrl.

Rim, 8. avgusta. Snoči ob 11. je tu umrl po daljši bolezni bivši ministrski predsednik marki Antonio Starabba di Rudini. Italijani ga prištevajo med najboljše svoje državniške novejšje dobe.

Ruski časnikar v Bosni.

Sarajevo, 8. avgusta. Ruski publicist Aleksander Stahović, bivši poslanec gosudarstvene dume, potuje že dlje časa po Bosni in Hercegovini in študira bosanske razmere. Sedaj se mudi že več dni v Sarajevu in proučuje »velikorusko propagando«. Te dni je bil v redakciji »Srpske Riječi«, kjer so mu pokazali članek, radi katerega so bili štirje Srbi iz Banjaluke obsojeni v 15letno ječo. Stahović ni mogel verjeti, da bi bila radi take malenkosti mogoča tako drakonska obsodba. Od tu je poslal obširno poročilo o bosanskih razmerah ruskim listom. Stahović se v septembru udeleži kongresa slovenskih časnikarjev v Ljubljani.

Nemški zrakoplovec aretovan v Rusiji.

Varšava, 8. avgusta. Zrakoplov, v katerem so bili trije nemški častniki, se je spustil na tla v okolici Varšave. Policija je vse tri častnike aretirala in jim zaplenila zrakoplov. Nemški častniki so svojo zrakoplovno ekspedicijo napravili na Rusko brez doma v vohunske svrhe, ker so imeli sabo razne zemljevide in druge rekvizite.

Cesar Viljem — zavrnjen.

Pariz, 8. avgusta. Cesar Viljem se je hotel na vsak način sestati s

predsednikom Fallieresom, vračajočim se iz Revelja, in je v to svrhu že tudi interveniral pri francoski vladi. Francoska vlada pa o tem sestanku in hotela ničesar slišati in je Viljemu sporočila, da z ozirom na razpoloženje v Franciji ne želi tega sestanka.

Protest proti naročevanju pri nemških tiskarjih.

Praga, 8. avgusta. Občinski svetniki dr. Podlipny, dr. Srb in drugi vložijo v današnji seji občinskega sveta protest proti dobavi cevi za vodovod pri nekem nemškem kartelu. V protestu zahtevajo, naj se dobava odda francoskemu konsorciiju.

Za minoritetne šole.

Praga, 8. avgusta. Jutri prirede vse češke stranke veliko manifestacijo v prid češkim manjšinskim šolam. Socialni demokratje prirede zase posebno manifestacijo. Jeseni vprizore Čehi stavko šolskih otrok, ki morajo obiskovati nemške šole.

Proti sultanu.

Belgrad, 8. avgusta. Iz Bitolja javljajo: Voditelji mladoturškega gibanja so povabili zastopnike vseh narodnosti na posvetovanje, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi obrambenega komiteja. Niazibeg je na tej konferenci končal svoj govor z besedami: Ako bi sultan omejval našo svobodo, se napotimo v Carigrad in odstavimo sultana. Kmalom na to je došla vest, da je sestavljeno novo, mladoturškemu gibanju prijazno ministrstvo. Pod otisom te vesti se je nato obrambeni komite, ki je bil že izvoljen, razšel.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno do mace zdravilo pristni »Moll-o-v Seiditz-prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnovalec ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po pošttem povzetju razpošljajo to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Proti zobobolu in gnilobi zob izborne deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica s navodom 1 K.

Si gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšje sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekošljivi pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode.

Dovolim, da to javno osančim, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik
Metlika, 24. aprila 1906.

Doz. lekarna Mil. Loustok
v Ljubljani; Rosljova cesta št. 1

Poleg novegrajanskega Fran Jožičevega
tudi mesta 25 32

FRANC JOŽEFOVA CRENKVA VODA

Edina zdravila
odlična narodna
ovojalno sredstvo

Perail ja radost in veselje gospodinji, ker daje bleščeče belo perilo ter gospodinjstvu prihrani mnogo dela in časa. Perail je izkorno, moderno, sajamčeno klora prosto sredstvo za pranje

Edino zdravilo je samo
THIERRYJEV BALZAM
s seleno NUNO kot varstveno znamko. Raspolijam
najmanj 12/3 ali 6/1 ali 1/2 potov rodb. steklenico
za 6 K. Zavezniki zastoj.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
Raspolijam najmanj 3 steklenice 3 K. 50 Zavojev zastoj
Povod pripravi kot najboljši domači zdravilni proti
slabostim želodca, gorodci, krčem, polkočvam, raznim
itd. — Naslov za naročilo in denarne nakaznice:
A. Thierry, lekarna pri angeli varhu
v Progradu pri Rogatcu. 1359-18
Zaloga v vsaki lekarni.

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda.
Gosp. Iz Kline v Črnomlju na odhodnici gosp.
Adolfa Götza nabranih 64 K. — Dva gosp. da
iz št. Petra na Krasu sta nabrala na svojem
potovanju dne 2. m. m. v 80 kanu in Boveu
43, katere so darovali gorški uradnik gg.
Savelli brata Šubite in bovski poštar g. Čenčič.
— Trojčki študent nabral ob neki priiki 3 K
40 h. — G. Mari v Vilhar v Šiški 5 K mesto
venca gospe Leji Ve bič roj. Ka iš — Skupaj
2424 K. — Srčna hvala! — Živel!

Umrli so v Ljubljani.

Dne 1. avgusta: Marta Gorjanc, poštnega
sluge hči. 4 dni. Kongraci trg 2.
Dne 3. avgusta: Jožefa Bokal, delavčeva
hči 7 in pol mes. Karolinska zemlja 31. —
Fran Jamnik, zasebnik. 81 let. Hrenove ul. 10.
— Uršula Merhar, zasebnica 78 let. Stari trg 11.
V deželni bolnici:
Dne 1. avgust: Marija Fležar, gostija.
52 let.

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 306. Srednji srčni tlak 750-9 mm.

avgusta	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
7.	9. zv.	730.1	16.1	sr. vzhod	oblačno
8.	7. zv.	728.1	15.6	sl. jvzhod	megla
9.	2. pop.	727.9	19.7	sr. jvzh.	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura 15.8°
norm 19.4°. Padavina v 24 urah 47.4 mm

Zahvala.

2759

Povodom bridke izgube svojega
ljubljenega

Dušana

izreka rodbina Fran Paternostova
tem potom vsem sorodnikom, prijateljem
in v znanec na izkazano sočutje in spremstvo
pri pogrebu najsrčnejšo zahvalo.

Postojna, 6. avgusta 1908.

Zahvala.

2761

Za premožge izraze tolažilnega
sočutja in sožalja ob boleznih in smrti
našega iskreno ljubljenega soproga, očeta,
sina, brata, strica in svaka, gospoda

Ludovika Fetič - Frankheim

nadučitelja v Mokronogu

izrekamo tem potom srčno svojo
zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem
in v znanec, osobito prečastiti tukajšnji
duhovščini, zlasti g. župniku Henriku Bukovicu
za mnogokratne tolažilne obiske, gospodu
dr. Matji Hočevanju, ki je za čas bolezni
pokojujniku posvečeval izredno zdravniško
in prijateljsko pozornost, g. učitelju Josipu
Tratarju za ginijski nagrobni govor, g. učitelju
Rudolfu Pleskoviču in gg. pevcem za prečestito
nagrobno petje, vsem darovalcem vencev in
cvetlic, vsem gg. učiteljem in učiteljicam,
gg. uradnikom in vsem drugim, ki so v tako
mnogobrojnem številu spremlili draga pokojnika
k večnemu počitku in s tem tolažili našo
tolažilno žalost.

V Mokronogu, 8. avgusta 1908.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

2766

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki se nam je izkazalo ob piliki prebride
izgube našega iskreno ljubljenega
soproga, oziroma očeta, brata, svaka
in strica, gospoda

Gašperja Maherja

posestnika in kovaškega mojstra itd.

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo
vsem sorodnikom in v znanec ter vsem
mnogobrojnim udeležnikom pogreba, ki so
tako pripomogli ubažiti našo veliko žalost,
osobito se zahvaljujemo za spremstvo č. o. o. kapu-
inom, slav. mestnemu zastopu, gg. o. o. o.
in gg. pevcem, slav. društvom: požarnim
bambam iz Škofje Loke, Stare Loke in Sore,
Narodni čitalnici in Sokolu.

Škofja Loka, dne 7. avgusta 1908.

Žalujoči ostali.

Majhno

trgovino ali gostilno

prevzame pridna prodajalka z nekaj sto
kronami prihrankov. 2752
Ponudbe pod »Merkur 300« poste
restante Trst.

Proda se

lepa, moderno zidana

enonadstropna vila

z velikim zasajenim vrtom tik župne
cerkve in mestnega parka. Hiša je še
17 let davka prosta. 2751-1
Naslov v uprav. »Slov. Naroda«.

Za graščino v Slavoniji se k finim ljudem išče perfektna

kuharica

ali gospodinja, ki zna prav dobro
kuhati. Imela bi v kuhinji dekle. Pla-
čilo 36 kron. 2763-1
Dopisi z izpričevani in sliko na
uprav. »Slov. Naroda«.

Trgovski pomočnik

želi premeniti sedanjo službo samo
v trgovino za železnino. Vešč je
slovenskega in nemškega jezika. 2764
Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«.

Dve hiši

tik trboveljskega premogokopa,
to je na Voda, sta takoj naprodaj.
Hiši se dobro obrestujeta ter sta pri-
pravni za vsako obrt. V hiši je vino-
toč in velika klet. K hišama spada
velik vrt. — Cena se izve pri last-
niku Francu Žagarju, posestniku in
čevljarju v Trbovljah. 2756

Dijaki

se sprejmejo za prihodnje šolsko
leto na stanovanje z dobro hrano
in pod strogo nadzorstvo. Klavir stoji
na razpolago. Stanovanje se nahaja
na Marije Terezije cesti v 1. nad-
stropju. 2765 1

Natančnejše pove iz prijaznosti
g. Novotny, Dunajska cesta št. 11.

Poslano

Slav. kranj. zastopstvu za pove-
čanje fotografskih slik in semi-
email. 2760-1

Z Vašim delom sem izredno za-
dovoljen. Hvala za lepo izvršitev,
slike so jako lepo izvršene. 2762

Ostanem v bodočnosti Vaš na-
ročnik ter beležim s spoštovanjem

Anton Grafenauer

c. kr. sodnijski kancelist na Vranskem.

V nekem malem mestu na Spod. Štajerskem
je naprodaj posestvo in sicer 2760-1

enonadstropna hiša

z gostilno, mesarijo

ter z zraven pripadajočimi 15-16 orali stavb-
nega sveta. Zraven pripada tudi ena hiša s
hlevom, pripravno za kakega obrtnika.
Vse to z vsemi premičninami, orodjem
in vsemi zalogami se proda za 68.000 K.
Pogoji jako ugodni. Nastopi se lahko takoj.
Vsa trgovina brez zadržka in konkurence.
Zraven se tudi proda malo posestvo
z gostilno. Cena 1300 kron. Cenjeni kupci
se naj blagovolijo obratiti na g. Vincenca
Jamnika v Slov. Gradcu (Stajersko).

Odbori ljubljanskih narodnih dam.
Sedem moških odsekov.

Velika narodna veselica
na Ljubljanskem gradu
dne 6. septembra 1908
na korist zakladu za spomenik
Trubarju.

Prihod sekite skakalcev.
Mestni muzikanti.

Građ v bengaličnem ognju.
Začetišče utrujenih.

Pogostojanje begunov.
Orjaško taborišče na gradu. Turški kresovi.

Spretni agenti

ki bi obiskovali privatne odjemalce, se iščejo v vseh krajih. Prav dobičkanosno in stalno opravilo. Velika provizija ozir. stalna plača. Ponudbe na W. Wiesmaier, Hauptpost-lagernd Monakovo (München I.). 2648-7

Stanovanje

z 2 sobama in pritlikino se odda za novembrov termin na Tržaški cesti št. 13. 2698-2

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri A. Budkoviču v Bohinjski Bistrici 2677-3

Sprejme se takoj v trajno delo kleparski pomočnik.

Franjo Merhar 2702-3
kleparski mojster, Tržaška cesta 13.

Notarski kandidat

s prakso, ki zna laško in precej dobro hrvaško, išče mesta. 2695-2
Cenjeni dopisi pod „Dr. X.“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Pristen domači ,malinovec‘

najboljše vrste, prodajata po nizki brata Kavčič, Dobrepolje na Dolenskem. 2701-2

Dober postranski zaslužek dobi potovalec

ki prodaja vino na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem ali Primorskem ali pa tudi samo za eno teh dežel. 2633-2
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

2 lepo meblirani mesečni sobi

se oddasta takoj. Dalje je naprodaj narodna zlata avba.

Poizve se na Elizabetni cesti št. 6 v Ljubljani. 2708-2

Ključavničarstvo Ign. Fasching-a vdova

Poljanski nasip št. 8. Reichova hiša. Izvratno in solidno delo. Cene zmerne. Popravila se točno izvršujejo.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v ljudno naznanjam, da sem prišel izvrševati

tesarsko obrt na Bledu (Gorenjsko)

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela. 2727-2

Avg. Erat

oblastveno skušeni tesarski mojster.

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein

Pod trančo št. 1 priporoča 32 vse v svojo stroko spadajoče predmete po zelo nizkih cenah. Popravetočno in ceno. Vnanja naročila z obratno pošto.

Na Starem trgu št. 15 v Ljubljani, II. nadstropje se odda s 1. novembrom 2671-3

stanovanje

s 4 sobami, kuhinjo in s pritliklinami. Več pove lastnica v I. nadstropju.

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste z eno, dvema ali večimi sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah v Predovičem Selu poleg Ljubljane. 937-22

Več se izve pri Eliju Predoviču na Ambroževem trgu 7, Ljubljana.

Ženitna ponudba.

Železnični uradnik, star 27 let, lepe zunanosti, simpatičen, srednje postave, premožen, 3 lepo prihodnostjo, želi znanja 3 izobraženo in premožno gospico. Peuke imajo prednost.

Le resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, je poslati do 22. avgusta t. l. na naslov: „Uran 27, Trst, poste restante“. — Tajnost je zaiamčena. 2696-3

!Peki!

Proda se iz proste roke dobro vpeljana

pekarija s hišo

ki se nahaja ob glavni cesti v Lescan na Gorenjskem. Hiša stoji blizu kolodvora in blizu tam, kjer se je ravno pričela graditi nova pivovarna, ter obeta lepo prihodnost. V hišo je napeljan vodovod. Podrobnosti pri lastnici Ivani Mihelič v Lescan na Gorenjskem. 2659-4

Iz proste roke se prodaja posestvo

v Vižmarjih št. 61, pošta št. Vid nad Ljubljano. Lepa, zidana hiša tik glavne ceste z vpeljanim vodovodom, pripravna za gostilno, trgovino, posebno pa za kakšnega pekara ni daleč na okrog nobenega. Ima veliko, lepo dvorišče, močno obokan hlev in veliko šupo. Okoli hiše je velik z mrežo ograjen vrt ali njiva in še posebej z mrežo ograjen vrt za zelenjavo z lepo poletno hišico. Ustmena ali pismena pojasnila daje posestnik ravnatom. 2719-2

Sedaj nam je perilni dan zabava!

Persil

moderni pomoček za pranje Popolnoma neškodljivo! Ni klor! Enkratno kuhanje — = snežno belo perilo! = Ni treba drgniti in krtačiti. Nič perilnika! Hrani delo, čas in denar! Enkrat poskušeno, 1658-7 vedno rabljeno! Edini izdelovalec na Avstr.-Ogrskem Bogomil Voith, Dunaj, III/1.

Ant. Bajec

nmetni in trg. vrtnar v Ljubljani

Karlovška cesta št. 2.

Največja izbira vsakovrstnih sadik, listne in cvetoče rastline, vrtnice, zimotravnice cvetlice (perene), lepe cvetoče grmovja, različne konifere (ciprese), velika izbira lepih rastlin za balkone in okna.

Priporoča se za nasaditve parkov in vrtov. — Trgovina s cvetličami.

Izvrševanje šepkov, vencev l. t. d. Okusno delo in zmerne cene. 32

.. Zunanja naročila točno. ..

Perje

za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 32

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“ Ljubljana

Stari trg št. 9

velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka. Trpežno blago. — Cene solidne. Točna postrežba.

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

32

Epilepsija.

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih živčnih boleznih, naj se obrne na to brošuro, ki jo dostojno in poštino prosto razpoložijo priv. Schwann-Apothek Frankfurt a. M. 3098-48

Ugodna prilika!

Velika prodajalna v Velenju na Sp. Štajerskem, za manufakturno, specerijo, drobnarijo, železnino, porcelan, žganjetoč, s poštno skrinjo, trafiko in prodajo kolekov in poštne vrednotnice, se odda v najem. Veliko prometa brez konkurence. Poizve se pri gosp. Jos. Skaza, Velenje. 2585-6

Kočevska posojilnica v Kočevju daje v najem

mного let obstoječo, dobro obiskovano

gostilno

na glavnem trgu v Kočevju. Reflektantje, ki naj bodo le zavedni, narodni Slovenci, naj se blagovolijo nemudoma pismeno zglasiti pri podpisani zadrugi. 2679-3

Kočevska posojilnica v Kočevju

Natečaj.

Podpisano županstvo sprejme v službo

poljskega čuvaja

ki bi moral biti zanesljiv in še nekaznovan. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Županstvo Moste 3. avgusta 1908. M. Marenčič župan. 2680-3

Dve hiši

na glavnem trgu v Spodnji Šiški, zraven cerkve, sta takoj naprodaj. V hišah, ki se dobro obrestujeta, se nahaja več stanovanj. Proda se tudi že parcelirani stavbni

prostor

za 30 lepih hiš. 2598-6 Kupci naj se obračajo pismeno na Jos. Seidla v Spodnji Šiški

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic prodaja in izposoja najceneje narodna trdnica

Alfonz Breznik Ljubljana, Gradišče 11 (blizu nunske cerkve). 2402-4

Desetletno jamstvo. Najceneje ugaščanje.

Kot edini strokovnjak in učitelj Glasbene Maticе opozarjam vsakogar, naj se blagovolijo potruditi k meni domačinu, ter se prepriča o blagovarnosti in trpečnosti mojih pianov, klavirjev in harmonijev. Zastopstvo vseh dvor. in komornih trvd. Delna odplačila. Svoji k svojim!

Superfosfati

rudninski in živalski so najbolj preizkušeno, najbolj zanesljivo in najcenejše

gnojilo iz fosforove kisline za vse vrste zemlje. Vsečina strogo zadržana. Jamči najhitrejši učinek, najvišje dohodke. Dalje 572-10

amenjak, kali in soliterjevi superfosfati. Dobavljajo jih vse tvornice za umetna gnojila, kupčevalci in kmetijske zadruge. Biró: PRAGA, Příkopy 17.

Ostanki.

P n. gg trgovcem pošiljava bale po 50 metrov raznih kretomovih, batistovih, zafirevih 3-10 metrov dolgih stalobarnih ostankov po K 24.— franko po povzetju.

Taussig & Loukotka 2560 Praga, Vavelské nám. 53. 5

Proda se dobro uspevajoča kovačija

z vodno močjo pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri Janezu Kralju v Kamni gorici št. 14. 2684-3

Sprejme se trgov. pomočnik

prva moč, če mogoče vojaščinu prost, zmožen obeh deželnih jezikov, v trgovino z mešanim blagom M. Volovec v št. Jerneju. 2744-2

Lična hiša

se prodaja iz proste roke za zelo nizko ceno. 2718-2

Pojasnila daje A. Mohle, Rožna dolina št. 202 pri Ljubljani.

V najem se da s 1. oktobrom 1908

gostilna

v Spodnji Šiški, Vodnikova cesta št. 88. 2627-2

Več se izve pri gospodarju.

Pozor!

Po jako ugodni ceni se prodaja razno pohištvo

v Hilšerjevih ulicah št. 12 v Ljubljani 2670-3

Psi bulldoggi

prave pasme, osem tednov stari, se prodajo. 2652-3

Dragotin Pogačnik, Hradeckega vas št. 24. (pod Golovcem).

Sprejmeta se 2 kolarska pomočnika

eden za kočijaska dela, drugi pa za kolesa. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. 2534-2

Anton Sedlar izdelovalec voz, Novo mesto, Kandija.

Sprejmeta se v stalno delo kleparski pomočnik

in 2720-2

vajenec

pri Simonu Negru, kleparju v Pestojni, podružnica v Cerknici.

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komadi; plošče od K 1-80 naprej priporoča

FR. P. ZAJEC, urar 2991 Ljubljana, S'arl trg 26. 12

Kompanjon

se išče. 2562-5

Gospod, trgovsko izobražen, z nekaj tisoč kronami kapitala, se išče kot kompanjon za jako dobičkanosno trgovino.

Ponudbe z navedbo koliko kapitala bi imel na razpolago, naj se pošljejo pod „Lepa prihodnost“ do 15. avgusta na uprav. „Sl. Naroda“.

2744-2

2744-2

2744-2

2744-2

2 vajenca

za ključalnica obri
sprejme takoj ob prostem stanovanju
in hrani tvernica železnih pred-
metov v Kamniku. (Perovo). 2737

hlapca

in konjem
sprejme takoj v službo A. Domi-
cell, Zagorje, št. Peter na Kranj-
skem. Plača po dogovoru. 2697-3

stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje, je od-
dati takoj ali za november v novo
zgrajeni vili na Erjavčevi cesti 24.
Natančneje se izve pri lastniku
ravnotam v I. nadstropju. 2715-3

Naprodaj

je pod ugodnimi pogoji v Krškem
na Dolenjskem

hiša z vrtom

in dvoriščem št. 59 na ugodnem
prostoru. Plačati je takoj samo okoli
1000 K.
Natančneje pojasnila daje gosp.
Franc Antolič v Krškem. 2726

G. FLUX

Gospeske ulice št. 6 2739
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
kakor privatno, trgovsko in gostilniško
osebje za Ljubljano in zunaj.
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov.

Ženitna ponudba.

Železniški poduradnik, 28 let star,
se želi takoj poročiti z 20-30 let
staro gospodično, najraje z dežele
in ki ima najmanj 1000 kron pre-
moženja.
Gospodična, ki ima veselje do
možitve, naj pošlje do 15. t. m. svojo
sliko pod šifro „E. M. 28.“, pošte
restance v Gorico 4.
Neugajajoče se pošlje takoj
nazaj. 2755-1

Izgubila se je

dne 6. avgusta t. l. dopoldne —
Martinova cesta, Slomškove ulice, no-
tranji del mesta

zlata zapestna verižica

z zlatim obeskom
v podobi detellice, v kateri je vde-
lan biser in je vrezan datum 4./7.
1893. 2750

Posteni najditelj je naprošen to
oddati proti dobri nagradi pri tukajš-
njem mestnem magistratu.

Ivan Bizovičar

Ljubljana
Kolezijske ulice 16
1279 se priporoča za 18
nasaditev vrtov, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtnic, prezimujočih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.
Izvršuje kopke, vence in
bukete za razne prilike.
Delo umetniško okusno in po
solidnih cenah.
Trgovina s cvetličami itd.
Naročila na deželo hitro in vestno.

Utisnite si podobo in ime
„Ottoman“ (cigaretni papir
in stročnice) v spomin, ker hočejo s pona-
redbami zavajati konsumente. I 191-5

Krasno
BLUZE 63
največja izbira v svetu in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
In otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Prilika za nakup!
Prekrasna
žepna ura
z verižico
samo K 3.50.
30.000 komadov nakup-
ljenih, zato razpošiljam prekrasno 36urno
(ne 12 urno) Gloria srebrno remontoarko na
sidro, švicarsko kolesje z lepo dolbenim
okrovjem s sekundnim kazalcem in lepo
pozlačeno ali posrebreno verižico, natančno
idočo za samo K 3.50 vrn. Dalje po-
nujam pristno pozlačeno 36 urno remonto-
arko na sidro, veleprimo švic. ura s pozlač.
verižico za 5 kron. 3letno pisмено jamstvo
za vsako uro. Po povzetju razpošilja
S. KOHANE, Izvoz ur Krakov št. 358.
Nebroj zahvalnih pisem in nešteto ponarob
Za neugajoče denar nazaj. 2741

Za vsako ceno prodajam
od 1. do 15. avgusta 1908
vsa letna oblačila za dame, gospode, dečke in otroke.
„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ
v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Otvoritveno naznanilo.
Podpisani vljudno naznanja, da je otvoril danes, dne 8. avgusta 1908
v Ljubljani, Kongresni trg št. 16
narodno spedijsko podjetje.
Priporočam se cenjenim trgovskim krogom ter zasebnim interesantom
v mestu in na deželi za solidno in ceneno izvrševanje vseh v to stroko spa-
dajočih naročil izvenemši prevažanje pohištva. 2753
Z odličnim spoštovanjem
J. Škerlj.

Dobrota za gostilničarje in pivopivce.
Ruska industrija za ogljikovo kislino „SECURITAS“ v
Rušah na Štajerskem, ki je izza svojega več nego petnajst-
letnega obstanka zgradila več
tisoč aparatov za točenje piva
s tekočo ogljikovo kislino, priporoča vsem ekonomičnim in za
dobrobit njih gostov skrbnim restavracijem in hote-
lirjem svoje, skoro nepokončljive aparate za točenje piva
in ledne omare, po izredno nizkih cenah.
Ledne in točnice omare te
firme so izdelane masivno in ob-
nem elegantno in so v kras-
ni vsaki restavraciji! Tvorica pri-
poroča nadalje svoje aparate za
oglikovo kislino za točenje in
impregniranje vina in prevzema
prav ceno vsake popravila. Ce-
novniki prospekti in proračuni
zastonj in poštnine prosto.
Ruska industrija za ogljikovo kislino v Rušah na Štajerskem.

Podružnica v Splitu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.
Del. glavnica K 2.000.000. **Stritarjeve ulice šte. 2.** **Rezervni fond K 200.000.**
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

KINEMATOGRAPH
The Royal Wonder Bio
The greatest Bio-Theater of the world. 2757
Danes, 8. in jutri, 9. avgusta
velika
predstava
v Lattermannovem drevoredu
Vsake tri dni nov spored.
Izveleček iz sporeda:
Slike s Španskega. 1. Bikoborbe na Špan-
skem. 2. Boj med tigrom in bikom v areni v
St. Sebastopolu. **Gordon-Benettova av-**
tomobilna dirka. — **Potovanje po Pa-**
lestini. — **Umetniške točke iz Bio-Va-**
riété: 1. Kaznovana nevhvaležnost. 2. Čudo-
vite oprave. (V barvah) 3. Moderni valček.
4. Za kulisami. — **Indijanci in Cow Boyi.**
Indijanska pripovedka. — **Masčevanje u-**
hotapčeve žene. Graničarski prizor v štirih
slikah. **Veselo vsakovrstnosti.** Ča-
robna hiša. Kakor ti meni, tako jaz
tebi. — **Fantastiški balet.** (V barvah).
Jubilejni spreved zadnje tri dni.
Vsak dan predstava.
Začetek ob polu 9. zvečer. — **Ob**
nedeljah in praznikih tudi popol-
dne ob 4. uri.
Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1.60 K;
I. prostor 1.20 K; II. prostor 80 vrn.;
III. prostor 60 vrn.; IV. prostor 40 vrn.
L. Geni **M. Gavrič**
ravnatelj. poslovođa.

Izdelovatelj vozov
FRANC VISJAN
Ljubljana, Rimska cesta šte. 11
priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih 28-32
VOZOV.

Naznanilo.
Dobroznana
kavarna „Prešeren“ v Ljubljani
je popolnoma prenovljena
ter se priporoča slavn. občinstvu za zaupanje tudi v naprej.
Z vsem spoštovanjem
2758-1 **K. Polajnar, kavarar.**
St. 24.277.

Razglas. 2749-1
C. kr. deželna vlada je razpisom z dne 17. julija 1908, št. 15.266,
dovolila, da se v mestu ljubljanskem tudi
vsako tretjo sredo v mesecu vrši
semenj za konje.
Vsled tega privolila se glasi § 2., točka c, tržnega reda živinskih
sejmom v dež. stolnem mestu Ljubljane z dne 22. junija 1907, št. 11.150,
tako - le :
„Prvo in tretjo sredo vsakega meseca je dopuščeno poleg
navedene živine prignati na trg tudi konje.“
Mestni magistrat ljubljanki,
dne 28. julija 1908.

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo 849 27

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetake posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovu“.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudo naznanjam, da sem otvoril

gostilno

v popolnoma prenovljenih prostorih

v Spodnji Šiški, na Celovski cesti št. 89.

Tožil bodem le izborna naravna vina. Postregel bodem vedno z okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili ob vsakem dnevnem času po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča 2731-1

Gregor Habjan gostilničar.

Na razpolago je tudi velik senčnat vrt.

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Dohod iz Ljubljane (juž. žel.)

Dohod v Ljubljano (juž. žel.)

- 5:50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).
- 7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
- 7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 9:26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 11:38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
- 1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
- 10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).
- Dohod iz Ljubljane dr. kolodvor:
- 7:28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
- 2:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
- 7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
- 10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
- Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:
- 6:46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 10:59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
- (Odhodi in prihodi so označeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/., Erdbergstr. 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: milne za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vite, trilerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, milne za goljanje, kotle za kuhanje klate, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, avinčene cevi, železne cavi l. t. d. postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni. — Kose za slamo-reznice iz la jekla

!po izdatno znižanih cenah!

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijev in konopljen cavi, gumijev ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladolep, priprave za izdelovanje sodavice in penečih vin, mlin za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehnične za živino, tehnične na drog, stebarske tehnične, namizne tehnične, decimalne tehnične, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za klučarstvo, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje,

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plač. pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštino prosto.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

467-9 Piše naj se naravnost:

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/., Erdbergstr. 12.

AVGUST REPIC

sodar 32

Ljubljana, Kolesarske ulice 16

(v Trnovem)
izdeluje prodaja in popravlja
vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Priporoča se

trgovina
z oblačilnim blagom
HUGO IHL

Stritarjeve ulice št. 4.

Velika zaloga
najnovejšega
in
najboljšega
blaga za ženske
in moške obleke.

Vzorec na zahtevanje poštino prosto.

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firmo in lakov.

Električni obrat.

Brata Eberl leta 1842.

Prodajalna in komptuar:
Miklošičeva cesta št. 6.

Dolavnica:

Igriške ulice št. 8.

Postarstvo najbr. a. kr. drž. in a. kr. priv. juž. žel.

Slikarja napisov.

Stavbna in pohištvena pleskarja.

Velika izbirla dr. Schoenfeld-ovih

barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, si-

karje in zidare, številne mazila za

hrastove pde, karbolinoje itd.

Posebno priporočava slav. občinstvu

najnovejšo, najboljšo in neopredljivo

aradstvo za likanje sobnih tal pod

imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za

vse v najino stroko spadajoče delo v

mestu in na deželi kot priznana rečno

in fino po najnižjih cenah.

Izvedbe vseh v bančno poslovanje spadajočih transakcij.

J. C. MAYER Ljubljana, Stritarjeve ul.
Banka in menjalnica.
 1841 Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

Zaloga suknenega lod-nastega in manufakturnega blaga.

PATENTE

vseh dežela izposluje in iskorišča
M. GELBHAUS 4377-36
 inženir in zaprišeni patentni posrednik na Dunaju
 VII. Siebensterngasse 7, nasproti c. kr. patentnemu uradu.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 8
 Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenise in pristnih goiserskih gorskih čevljev.

Elegantna in 2085 10
 jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte
 moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec v Ljubljani.

Spreten prodajalec in izurjen aranžer izložb
 galanterijske, pletilne in modne stroke, star 19 let, Čeh, zmožen nemščine, ki bi zaradi priučjenja slovenščine delal prvi čas za hrano, **išče mesta.**
 Ponudbe pod "predsjalet" na uprav. "Slov. Naroda". 2691-3

Popolna oprema za nevrojenško otroške perile v zalogi za vsako starost priroča znana trgovina s perilom
C. J. HAMANN
 LJUBLJANA.
 Perilo lastnega izdelka 1870 Ustanovljeno 1870.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Zdravilišče Toplice

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.
 na Kranjskem, Dolenjske železnice postaja Straža-Toplice.
 Topel vrelc 38° C., pitno in kopalno zdravljenje. Izrednega učinka za protin, reumatizem, ischias, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni bazen, oddeljeni in mahovnat kopeli. Udobno opravljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdovita okolica. Dobre in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopalniška uprava. 1506 11

Fr. P. Zajec

Ljubljana
 Stari trg 26

priporoča svoj dobro urejen :: optični zavod :: kakor razna očala, ščipalce daljnogleda, toplomerje, zrako-merje itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. 32

Velika zaloga raznih žepnih in stenskih ur zlatine in srebrnine.

Pozor!

Aspiranti za enoletne prostovoljce!

Izkušnja kaže, da mora vsako leto mnogo takih mladeničev nastopiti 3letno prezenčno službo, ki bi si bili lahko pridobili pravico do enoletnega prostovoljstva, ker so zamudili pravočasno položiti predpisano inteligentno izkušnjo, oziroma se pripravljati za to izkušnjo.
 "Prvi zagrebški vojaško-pripravljalni zavod" (šola in internat) je doslej dokazano dosegal izborne uspehe pri enoletno-prostovoljskih aspirantih, ki jih je pripravljaval na izkušnjo. Tudi letos se odpre za take aspirante glavni tečaj in sicer 1. septembra.
 Prijave in morebitna vprašanja naj se čimprej naslavljajo na ravnateljstvo zavoda

VILJEM JELENČIČ

2721-2 c. in kr. topničarski major v p., lastnik in voditelj zavoda v Zagrebu, Kukovičeva ulica 15.

868 48

Velika zaloga oblek za gospode in dečke. delavnica za izdelovanje oblek po meri.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene. Velika zaloga domačega in pristno angleškega blaga.

A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

Akciidenčna tiskarna.

P. n. občinstvu, slavnim uradom in društvom, zlasti pa gg. trgovcem v mestu in na deželi najviljudneje naznanjam, da sem otvoril
 v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu šte. 6
 pod tvrdo M. Krovatin

akciidenčno tiskarno, katero sem opremil z najmodernejšimi črkami in okraski, tako, da mi bo mogoče izvršiti vsako delo lično. Priporočam se torej za vsa v to stroko spadajoča dela, ter zagotavljam, da bom izvršil vsako naročilo točno in po najnižji ceni. Z odličnim spoštovanjem
 M. Krovatin.

Klobuke cilindre in cepice
 v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporoča
IVAN SOKLIČ.
 Pod tranče št. 2. Postaja elek. železnice.

Oblastveno dovoljena razprodaja.

Zaradi popolne opustitve trgovine razprodajam vso zalogo blaga, kakor tudi vso prodajalniško opravo za vsako blagu primerno ceno. Nihče naj ne zamudi zares ugodne prilike in naj si hitro nabavi blaga iz moje trgovine. 2563-5

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Elegantne pomladanske novosti:

Otroške čevlje
 Ameriške čevlje
 Dokolenice (čamaše)
 v največji izbiri.

v izvrstnih kakovostih po smernih cenah.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem F. Szantner

Šelenburgove ulice 4 * Ljubljana * Šelenburgove ulice 4

Ceniki zastonj in poštne proste. Zunanja naročila točno proti povzetju.